Naslov — Address
NOVA DOBA
6233 St. Clair Avenue
Cleveland 3, Ohio
(Tel. HEnderson 3889)

NOVA DOBA

(NEW ERA)

URADNO GLASILO AMERIŠKE BRATSKE ZVEZE — OFFICIAL ORGAN OF THE AMERICAN FRATERNAL UNION

Entered as Second Class Matter April 15th, 1926, at The Post Office at Cleveland, Ohio, Under the Act of March 3rd, 1870. — Accepted for Mailing at Special Rate of Postage, Provided for in Section 1103, Act of October 3rd, 1917, Authorized March 15th, 1925

NO. 40. — ŠT. 40. CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY, OCTOBER 13 — SREDA, 13. OKTOBRA, 1943 VOLUME XIX. — LETNIK XIX.

SPLOŠNI TEDENSKI PREGLED

VOJNA SITUACIJA

V Italiji ameriške in britiške čete polagoma napredujejo v smeri proti Rimu. Ameriški in britiški bombniki sipljejo razdejanje tako rekoč dan za dnem in noč za nočjo na važne nemške industrije in komunikacije. Ti letalski napadi zavzemajo vedno večji obseg.

Na Pacifiku zavezniške sile polagoma, pa gotovo, drobijo japonsko moč na suhem, v zraku in na morju. Zadnje čase so tudi Japonci vrženi z nekaterih otoških postojank ter so izgubili nekaj ladij in mnogo letal. Zavezniška moč na Pacifiku se krepi in bolj uveljavlja.

Rusi so proti splošnemu pričakovanju prekoračili reko Dnjeper na več krajih in uspešno odbijajo besne nemške protinapade. Na severu Rusi prodirajo proti Vitebsku in proti Baltiku, na jugu pa so dokončno likvidirali Nemce na polotoku Tamanu in zdaj resno ogrožajo Krim.

KONFERENCA V MOSKVI

V bližnji bodočnosti se bo vršila v Moskvi konferenca med ameriškim državnim tajnikom Hullom, britiškim zunanjim ministrom Edenom in ruskim komisarjem zunanjih zadev Molotovom. Razume se, da bodo omenjeni trojici prideljeni še razni strokovnjaki. Med njimi bodo tudi strokovnjaki, ki poznajo srednjeevropsko in balkansko situacijo. Ta konferenca, če bo uspela, bo pripravila pot konferenci med Rooseveltom, Churchillom in Stalinom.

NOVI RUSKI POSLANIK

Novi ruski poslanik v Washingtonu, Andrej A. Gromyko, je pretekli teden izročil predsedniku Rooseveltu svojo poverilnico. Pri tej priliki je izrekel upanje, da bosta Amerika in Rusija še tesnejše sodelovali v vojni v interesu splošnega miru in varnosti. Predsednik Roosevelt je odgovoril, da bo enotnost ciljev, ki veže ameriško in rusko ljudstvo v vojni, vodila obe deželi v tesnem in rodnem sodelovanju tudi po vojni za upostavitev poštenega in trajnega miru.

HITROST LETAL

Novo ameriško transportno letalo z 21 potniki in posadko je nedavno preletelo Atlantik od Newfoundlandijo in Anglije v 9 urah in 34 minutah. Poroča korespondent Pete Masefield, ki je bil med njimi. Ta hitrost se smatra za rekordno za transportna letala. Bombniki so hitrejši in dosegli isto razdaljo v 6 urah in 12 minutah.

WAR CHEST

Od 18. do 28. oktobra se bodo v vsej deželi zbirali prostovoljni prispevki za War Chest, ki reprezentira vse dobrodelne organizacije z izjemo Rdečega križa. Iz nabranih prispevkov v vsakem mestu ali okrožju bo denarno razdeljena podpora vsem lokalne dobrodelne organizacije in ustanove. V Clevelandu, Ohio, je cilj kampanje znaša $5,540,000.

ZAHTEVE JUGOSLAVIJE

Korespondent James B. Reston poroča listu New York Times iz Londona, da se bo bliža se konferenca zastopnikov Amerike, Anglije in Rusije

(Dalje na 6. strani)

AMERIŠKI REPORTER NA BALKANU

Vsa poročila, ki smo jih do zadnjega časa čitali ali slišali iz okupirane Jugoslavije, so prihajala po različnih potih in iz različnih virov, torej so bila bolj ali manj nezanesljiva, potvorjena na eno ali drugo stran, pretirana ali morda celo izmišljena. Zato je toliko bolj dobrodošlo poročilo Associated Pressa, ki ga je poslal ameriški reporter Daniel De Luce iz glavnega stana partizanske brigade v Jugoslaviji. Poročilo je datirano 2. oktobra in je bilo priobčeno v raznih ameriških dnevnikih 7. oktobra. Časnikarska agencija Associated Press nima vzroka, da bi bila pristranska, istotako nima vzroka za pristranost glede jugoslovanskih problemov ameriški reporter Daniel De Luce. Iz omenjenega poročila, ki je bilo priobčeno v "Cleveland News," navajamo v prostem prevodu sledeče:

"Nemška moč je nevarno na tanko razprostrta po goratem obmorskem "trebuhu" Jugoslavije in naciji to vedo.

"O vojnih dogodkih v Dalmaciji se je v zunanjem svetu pisalo več domišljije kot resnice. Ko se je 9. septembra 12 italijanskih divizij razblinilo kot vojaška moč, so bila poročila, da partizani kontrolirajo vso obalo, fantastična. Kljub temu pa drži dejstvo, da sta dve nemški diviziji "Der Teufel" in "Prinz Eugen" imeli polne roke dela za vzpostavljenje situacije.

"Tukaj so najnovejša poročila, ki so mi bila dana od poveljnika partizanske brigade v njegovem glavnem stanu:

"Italijansko pristanišče Trst, kjer se končuje prekoevropska železniška proga iz Podonavja, je trdno v nemških rokah. Pocestni nemiri so nastali 9. septembra, ko se je zaznalo o kapitulaciji Italije, toda naciji nikdar dali partizanom prilike za pravi boj.

"Partizani, ki so rekrutirani iz slovenskega podeželja, kontrolirajo večino Julijske Krajine med Trstom in Reko. Vsekakor, obalni mesti Parenzo in Rovinj sta v nemških rokah, in pričakovati je mogoče, da bodo Nemci zasedli več Julijske Krajine, ako bodo resno ogrožani.

"Zavzetje Reke je bil velik uspeh za partizane. Ko so razorožili italijansko garnizijo, so opremili stotine novih prostovoljcev z italijanskimi puškami in strojnimi puškami.

"Nemci, italijanski fašisti in hrvatski ustaši (elitna garda hrvatskega diktatorja Pavelića) so protinapadali. Razvile so se ostre pocestne bitke. Partizani so bili primorani se umakniti iz Reke in iz Šušaka, toda vsi znaki kažejo, da so se junaško borili. Kakor Rusi, tudi Jugoslovani vedo, kako umreti.

"Zader (Zara), italijansko mesto na jugoslovanski celini, 80 milj od Reke, je premenilo gospodarje 9. septembra, toda samo od Italijanov na Nemce. Letališče v Zadru je eno izmed dveh nemških letališč, ki jim daje zračno nadvlado nad Dalmacijo.

"Med Zadrom in Reko, v vznožju golih, sivih gora, skoro vse številne ribiške vasi priznavajo vlado partizanov.

"Južno od Zadra imajo večja mesta kot Šibenik, Split, Metkovič in Dubrovnik, nemške garnizije, toda 41 milj dolg kos

(Dalje na 2 strani)

ZNANJE VEČ JEZIKOV

V Zedinjenih državah se je zadnja leta zelo dvignilo zanimanje za učenje tujih jezikov. Univerze, kolegiji in privatne šole nudijo zdaj prilike za učenje tujih jezikov v mnogo večji meri kot kdaj prej. To potrebo je poudarila vojna, ki je res svetovnega obsega in zahteva tudi od Američanov znanje tujih jezikov, ne samo na raznih frontah in v zaledjih istih, ampak tudi doma. Potreba znanja tujih jezikov pa bo ostala tudi po vojni, kajti nobenega dvoma ni, da bodo Zedinjene države po vojni z drugimi svetovnimi velesilami v mnogo tesnejši zvezi kot so bile do sedanje vojne. Ureditev sveta po vojni, pri kateri ureditvi bo morala rada ali nerada sodelovati tudi Amerika, bo zahtevala znanje tujih jezikov tudi od mnogih Američanov, ki bodo imeli opravke s takimi posli.

Zdi se, da po tej vojni bodo najvažnejši svetovni jeziki angleščina, španščina, ruščina in kitajščina. Med važne jezike bodo spadali nedvomno tudi portugalski, nemški in francoski. Za Američana, ki bo poleg svoje angleščine znal še rusko, špansko, portugalsko ali kitajsko, bodo odprta mnoga pota, ki drugim ne bodo odprta. V Braziliji, ki je večja kot Zedinjene države, je uradni jezik portugalski; v vseh ostalih ameriških republikah, z izjemo Zedinjenih držav in Canade, pa je uradni jezik španski. V par malih primerih pride v poštev tudi francoščina. Kitajski jezik govori nad 400 milijonov ljudi, ruski okrog 170 milijonov. Ruščina kot občevalni jezik pa dosega in bo dosegala še mnogo nadaljnih milijonov ljudi.

Na splošno je znanje vsakega tujega jezika v kredit in korist vsakemu, posebno pa mladim ljudem. Slovenski jezik ni nikak svetovni jezik, vendar naši v Ameriki rojeni mladini, ki se je mimogrede od staršev in znancev naučila slovenščine, večkrat koristi. Ako pa ji ne koristi dosti, pa ji prav gotovo ne more škodovati. Danes imamo med profesionalci, med politiki, v uradih, v trgovinah in obrtih in pri organizacijah, podpornih in drugih, mlade ljudi, katerim slovenščina koristno služi. Celo naši fantje v ameriških vojnih silah so veseli, da znajo sloven-

(Dalje na 2. strani)

NEMŠKA KULTURA

V začetku letošnjega avgusta je rdeča armada osvobodila starodavno mesto Kromy in sosedno vas Važovo v okrožju Bryanska. Vaški prebivalci, ki so ušli Nemcem, so pokazali rdeči armadi dva velika jarka. V prisotnosti vojaštva in zdravniške komisije sta bila jarka odkrita in tam je ležalo 149 trupel, deloma že v razkroju. Med njimi je bilo 42 otroških trupel. Komisija je dognala, da sta bila 102 izmed teh žrtev zadušena s strupenimi plini v posebnih zaprtih motornih vozovih, 8 jih je bilo pokopanih živih, 27 je bilo zadavljenih in 12 vojakov rdeče armade ustreljenih.

Saržent Semelkin, ki je bil pri tem odkritju navzoč, je izjavil: "Ko sem videl zmaličena trupla teh trpinčenih ljudi, se mi je skoro kri strdila in so se mi oči zameglile, toda pogled na otroška trupelca me je spravil skoro v jok. Kakšno škodo bi pač ti mali otroci mogli napraviti Nemcem? Doktorji so nam pokazali mrtvece z razbitimi

(Dalje na 2. strani)

O KRVNI PLAZMI

Vesti, ki prihajajo iz inozemstva, vedno bolj poudarjajo vrednost in važnost krvne plazme za reševanje življenj ameriških vojakov in mornarjev, ranjenih v boju. Iz New Guineje in Aleutskih otokov, iz Sicilije in Italije in z drugih front, od povsod dnevno poročajo, kako ta čudovita tvarina, ki so jo prostovoljno prispevali ljudje iz vseh krajev Združenih držav, rešuje življenje naših borcev.

Poročnik Charles F. Buechle iz East Orange je bil ranjen iz zasede na obali pri Casablance; Alvin Kolinsky, mornar iz Brooklyna, je bil ranjen v pomorski bitki blizu otoka Savo v Solomonih; Arnold Hinz, vojak, iz South Havena, Michigan, je bil ranjen v bitkah na Novi Gvineji; kapetan Max Coldman, zdravnik iz Bostona, je bil ranjen od drobca bombe v nenadnem napadu na Port Moresby; telegrafist Joseph Mucus je bil ranjen, ko je bil potopljen rušilec Astoria; in korporal Anthony Casamento, marinec, je bil ranjen v borbah na Solomonskih otokih; vsi tu zgoraj našteti in še tisoči drugih danes živijo zato, ker so dobili transfuzije krvne plazme. Toda te transfuzije so bile mogoče samo zato, ker se je na tisoče mož in žen z domače fronte velikodušno odzvalo skupnemu pozivu vojske, mornarice in Ameriškega rdečega križa, naj darujejo del svoje krvi.

Med temi darovalci so ljudje iz vseh slojev. Navadni delavci, izurjeni delavci, uradniki, privatni profesionisti, vsi so prispevali svojo kri za produkcijo krvne plazme za reševanje življenj. Američani tujega porekla so se hitro odzvali temu pozivu. Posamezno ali v grupah so šli k Rdečemu križu ter prispevali svojo kri, in s tem pomagali rešiti življenje ameriških borcev. Vseh 33 središč Rdečega križa za darovanje krvi javlja, da so se vsi Američani tujega porekla velikodušno odzvali.

(Dalje na 6. strani)

SLOVENSKE VESTI

Slovenska mladinska šola S. N. Doma v Clevelandu, Ohio, naznanja pričetek novega šolskega leta v soboto 16. oktobra. Starši so vabljeni, da vpišejo svoje otroke brez odlašanja. Šolnina je prosta. S poukom se prične v soboto 16. oktobra ob 10. uri dopoldne v S. N. Domu na St. Clair Ave.

*

V Slovenskem domu v Sharonu, Pa., se bo na večer 23. oktobra vršila domača zabava, katere čisti dobiček se bo v enakih delih razdelil med JPO,-SS in SANS.

*

V Chicagu, Ill., in sicer v Ameriški dvorani na 1438 W. 18th St., se bo v nedeljo 31. oktobra popoldne vršil koncert Tomaža Cukaleta. Polovica dobička koncerta se bo v enakih delih razdelila med JPO,SS in SANS.

*

Prireditev plesne veselice naznanja društvo št. 75 ABZ v Meadow Landsu, Pa., za soboto 6. novembra.

*

Društvo št. 170 ABZ v Chicagu, Ill., naznanja prireditev domače zabave za soboto 13. novembra. Zabava se bo vršila v Golenkovih prostorih na 2246 Blue Island Ave.

(Dalje na 2. strani)

SLOVENIJA IN JADRAN

Ameriške radijske postaje in veliki ameriški listi imajo te čase dan za dnem na programu malo Slovenijo in jugoslovanski Jadran z zaledjem. Poročila so povzeta po raznih virih in gotovo niso vselej povsem točna, toda za nas Slovence so važna in zanimiva, ker nam dajejo vsaj nekaj vpogleda v dogodke, ki se tam vršijo. Nobenega dvoma namreč ne more biti, da se tam prav zdaj dogajajo velike reči. V naslednjem navajamo izčrpke tozadevnih poročil iz različnih virov.

Poročilo radijske postaje "Svobodna Jugoslavija," priobčena v New York Times z dne 5. oktobra, navaja sledeče: Slovenski partizani so odbili vse nemške napade na njihovo črto med Ljubljano in Gorico. Partizanski oddelki likvidirajo sovražnika na železniški progi med Rakekom in Trstom. Oddelki četrte črnogorske brigade so zavzeli mesto Kolašin. Čete prvega hrvatskega kora so okupirale železniško postajo Generalski Stol na progi med Zagrebom in Šušakom. V okolici Šušaka in Splita se vršijo ostre bitke med partizani in Nemci. Partizanski kor "Gavrilo Princip" je v okrožju Livna in Sinja v bojih z Nemci ujel 50 nemških častnikov in vojakov in zajel mnogo vojnega materiala.

Isti list je prinesel dne 6. oktobra poročilo, oddano po radijski postaji "Svobodna Jugoslavija," da se vrše najhujši boji med partizani in Nemci ob železniški progi med Rakekom in Postojno. Partizani so pregnali Nemce z močno utrjenega, 1600 čevljev visokega hriba nad Rakekom. Rakek so partizani večkrat osvojili in spet izgubili; končno so se morali umakniti v okolico. Železniška postaja v Rakeku je popolnoma porušena. Štirinajst milj železniške proge od Postojne je razdejane. Ustavljen promet na tej progi pomaga zaveznikom v Italiji. V Hrvatski dosega velike uspehe nova partizanska armada, imenovana "Brat Radič." Poveljujejo ji častniki "Domobrana" (Pavelićeve redne armade), ki so se pridružili partizanom.

Associated Press je poslal 5. oktobra poročilo iz Londona, da je Jugoslovanska osvobodilna armada zavzela otok Lošinj, 50

(Dalje na 2. strani)

SADNA LETINA

V Zedinjenih državah se pridela ogromne količine plemenitega sadja. Značilno je, da je sadje v tej deželi tako rekoč del vsakdanje prehrane. Dežela ima vsakovrstno podnebje, transportacijske zveze so dobre, zato si more prebivalstvo v vseh delih dežele privoščiti najraznovrstnejše sadje.

Največji sadni pridelek predstavljajo jabolka, ki uspevajo bolj ali manj v vsaki državi naše Unije. Celo v naših najbolj severnih državah je mogoče do neke mere pridelovati nekaterih vrst jabolka. Največ jabolk pa pridela naša država Washington. Letos se ceni pridelek jabolk v vsej deželi na 93 milijonov bušljev. To je vsekakor velik pridelek, vendar je za 28 odstotkov manjši kot je bil lansko leto.

Na splošno je letošnja sadna letina slabša od lanske. To se pripisuje deloma pozebi, deloma deževni pomladi. Breskev je bilo letos 36 odstotkov manj kot

(Dalje na 2. strani)

RAZGOVOR O NAČRTIH ZA TRAJEN MIR

Na konferenci, katero je nedavno aranžiral list The New York Times, je prišlo do splošnega sporazuma glede temeljnih načel za mednarodni sistem organizacije miru, v diskusiji 8 vodilnih osebnosti, ki se bavijo z načrti za povojni svet.

V idejah, po kakšnih metodah, v kakšnem obsegu, kdaj in kako naj si slede koraki k temu zaželjenemu cilju, pa so se pokazale velike razlike. Mrs. Anna O'Hare McCormick pa je vendar zaključila, da "vlada dovolj splošnega soglasja, da so s tem potrjena poročila opazovalcev in statistik javnega mnenja, ki trde, da se kristalizira v ameriškem mišljenju z veliko naglico spoznanje bistvenih potreb zunanje politike."

Poslanec J. W. Fulbright iz Arkansasa, ki je sestavil tako zvano Fulbrightovo rezolucijo, katero je poslanskega zbornica nedavno sprejela, je poudarjal, da nikakor ne smatra, da je njegova rezoslucija "mazilo" za vse bolezni, temveč, da je le prvi korak, ki nas približuje ustvaritvi nove zunanje politike za kolektivno varnost. Dejal je, da ima ljudstvo možnost poveriti svojo polnomoč kateri koli javni agenciji, kot je že storilo v mnogih lokalnih, državnih in federalnih zadevah, ter bi bilo najmodrejše storiti to tudi v zadevi onemogočanja vojne in vzdrževanja mednarodnega prava in reda.

Senator Joseph H. Ball iz Minnesote je izjavil, da je korak poslanske zbornice, ko je sprejela Fulbrightovo resolucijo s pretežno večino obeh strank, dogodek "dalekosežnega pomena," in je naglašal, da je to priznanje dejstva, da morajo Zedinjene države nositi svoj delež odgovornosti za svetovni mir. Senator je prav posebno naglašal potrebo svetovne organizacije okoli jedra Zedinjenih narodov, ter z zadostno oboroženo silo, da se prepreči bodoče poskuse agresije.

Po mnenju Mrs. McCormick so vsi govorniki "sprejeli potrebo" mednarodne policijske sile in omejitev, ali "zameno" nacionalne suverenosti za red in zaščito. Vsi se soglašajo s tem, da je nadaljevanje trdne in tesne skupnosti z Veliko Britanijo temelj ne le naše varnosti, temveč tudi baza širše splošne organizacije. Odklanjali so ime 'zavezništva' za označbo "vez" z Veliko Britanijo ali za skupino 4 vesesil, toda vsi, razen enega, priznavajo, da je tu jedro one sile in oblasti, ki je edina pot, da obvarujemo red v prehodnem stanju med vojno in mirom.

"Neglede na to, dali se je proglasil za to skupino kot izhodišče ali za zvezo zahodnih demokracij, je zbor vendar z vso silo zagovarjal obširno organizacijo. Vsi so se izrekli proti smernici osamljenosti prav posebno pa proti hegemoniji velikih sil nad manjšimi narodi. Ker pa je to mnenje nekakšen odmev iz splošnosti svetovnega mnenja, nobeden izmed graditeljev miru ne bo smel pozabljati, da bo upoštevanje pravic malih držav za Amerikance merilo ocene za pravičnost miru." — (Office of War Information, Washington, D. C.)

VSAK PO SVOJE

Jesen je zaželjena sezona za lovce, toda letos se jim je skisal lovski blagor. Zajci, srnjaki in medvedi paradirajo v zonah, katerih ne dosežejo trigalonski tedenski odmerki gasolina, povrh tega je pa še strelivo racionirano. Kamenje lučati so se meščanski lovci odvadili, na fračo in fičefaj se pa malokdo razume. Tako ima divjačina piknik in vse štiri svobode atlantskega čarterja.

*

Za nas je ta situacija neugodna, posebno s stališča pointov. Doraščen srnjak, medved in celo zajec bi nam na pointih mnogo prihranil, pa v Washingtonu tega nečejo upoštevati. Tam se jim gre zdaj samo za kože nacijev in Japoncev.

*

Nemci še vedno napredujejo nazaj na ruski in italijanski fronti. Še nekaj mesecev takega napredovanja, pa bodo doma v Berlinu.

*

Angleško poljedelsko ministrstvo poziva prebivalce naj pridno love in streljajo veverice, češ, da je ta mala divjačina porabna za okusen prigrizek. Čudni ljudje ti Angleži, da jih je treba tega šele učiti. Slovenci smo že davno vedeli, da je meso veveric in celo polhov prava slaščica. Pa nas smatrajo za zabite Balkance.

*

Po širnem Pacifiku je raztresenih tisoče otokov in nekateri imajo zelo čudna imena za naš okus. Naj se torej nikdo ne zmrduje, če se bodo naši fantje, ko se vrnejo s pacifičnih bojišč, pogovarjali o doživljajih pri otokih kot so na primer: Manihiki, Rakahanga, Atafu, Aranuka, Aitutaki, Fakaofo, Rurutu, Fata Hiva, Nakunono, Utupula, Malekula, Mauka, Ailinglapalap, Hereheretue, Napuka, Aki Aki, Bora Bora, Puka Puka itd. Ni treba fantov dolžiti, da so pijani, če govore o takih krajih. Zemljevidi nam kažejo, da so v Pacifiku res otoki s takimi imeni.

*

Po poročilih z ruske fronte je tam mnogo nemških vojakov obolelo in pomrlo vsled zastrupljenja z gobami. Rusom je najbrž vseeno, na kak način se Nemci poslovijo, samo da gredo po gobe.

*

Razvaline starodavnega mesta Pompeja v Italiji so bile dolga desetletja močna privlačna točka za turiste. Pred tedni je bilo v bojih med zavezniki in Nemci porušeno tudi novo mesto Pompej, ki je stalo blizu tam. Bodoči turisti bodo imeli priliko videti več in boljših razvalin.

*

Nekatere mehke duše globoko obžalujejo vojno razdejanje mest in vasi v Italiji. Temu se ne da oporekati, ker vsako vojno razdejanje je obžalovanja vredno. Toda, kdo se zmisli na stotine vasi, katere so Italijani porušili in požgali v zasedeni Sloveniji? Vasi, v katerih je bilo najmanj toliko lepote, naravne inteligence in duševne plemenitosti kot v katerem koli kraju Italije!

*

Prijatelj Pogorelc poroča iz Minnesote, da duluthski meščani streljajo medvede kar v predmestju. Lahko je našim severnim sodržavljanom, ki se brezplačno mastijo z medvedjo pečenko in hranijo pointe. Pri

(Dalje na 2. strani)

"NOVA DOBA"

GLASILO AMERIŠKE BRATSKE ZVEZE

Lastnina Ameriške bratske zveze

IZHAJA VSAKO SREDO

Cene oglasov po dogovoru

Naročnina za člane 72c letno; za nečlana $1.50; za inozemstvo $2

OFFICIAL ORGAN
of the
AMERICAN FRATERNAL UNION, Inc., Ely, Minn.

Owned and Published by the American Fraternal Union, Inc.

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members $.72 per year; nonmembers $1.50

Advertising rates on agreement

Naslov za vse, kar se tiče lista:
NOVA DOBA 6233 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio

VOL. XIX. 104 NO. 40

NA MARTINOVO

Mnogi slovenski priseljenci se še spominjamo martinovanja v starem kraju. Martinovo pride po koledarju na dan 11. novembra in za Slovence v starem kraju je bil omenjeni dan nekak neuradni zahvalni dan. Poljski pridelki so bili večinoma pospravljeni, in to je bilo vredno proslaviti z malo gostijo. V vinorodnih krajih Slovenije je bilo na Martinovo tudi "krščevanje" vina. Do Martinovega praznika se je mlado vino imenovalo mošt, takrat pa je postalo vino, z vsemi pravicami polnoletnosti. Po vinskih goricah Slovenije je bilo torej vsako leto na Martinovo mnogo veselja, petja in vriskanja. Zadnja leta je ta narodni običaj Slovenije prekinjen, kajti preko sončnih vinskih goric se je razpregla strupena megla nacifašizma, ki je zastrla sončni sij nekdanjega veselja ter zadušila petje in vriskanje. Nekdanji veseli Slovenci, ki so še živi, hrepenijo po novem 11. novembru, po novem Martinovanju.

* * *

Dne 11. novembra 1918, to je pred 25 leti, je bilo podpisano premirje prve svetovne vojne. Veselje prizadetega prebivalstva je bilo nepopisno. Celo mi, ki smo takrat živeli v Zedinjenih državah, daleč od aktualnih bojišč, smo bili takrat tako rekoč pijani veselja. Upali smo, da tisto premirje prinese pravi mir med narodi sveta in da odpravi krvave vojne za vselej. Žal, da je premirje ostalo le premirje, ki ni trajalo niti četrt stoletja. Sedanja svetovna vojna je zavzela mnogo večji obseg kot prejšnja in je neprimerno hujše zadela našo rodno Slovenijo in tudi našo adoptirano Ameriko. Žrtve v krvi in blagu so neprimerno večje in vojna obeta biti mnogo daljša kot je bila prejšnja. Noben resen človek ne pričakuje, da bi se zaključila letos 11. novembra. Kljub temu vidimo v datumu 11. novembra nekak simbol konca vojne. Kakor se je zadnja vojna izdivjala 11. novembra 1918, tako bo enkrat konec sedanje vojne. Mi pa smo odločeni z vsemi močmi pomagati naši vladi v Washingtonu, da s pomočjo svojih zaveznic čim prej in zmagovito zaključi sedanjo vojno. Pri tem iskreno upamo, da bo konec sedanje vojne prinesel ne samo premirje, ampak pravi, trajni mir in bratsko sožitje med vsemi svobodo ljubečimi narodi sveta, da bo bodočnost človeštva eno samo veliko martinovanje.

* * *

Dne 11. novembra letos bo tudi zaključek kampanje za nabiranje novih članov, katero je Ameriška bratska zveza razpisala v proslavo svoje 45-letnice. V teh izrednih časih so bile običajne proslave skoro nemogoče iz vzrokov, ki so vsakemu znani. Da pa tako važen jubilej kot je 45-letnica ne bi šel neopažen mimo nas, je bila razpisana gori omenjena kampanja in dolgost iste je bila določena na 45 tednov. Ta rok poteče 11. novembra. Za vpis novih članov veljajo tekom kampanje zvišane redne nagrade, poleg tega pa dobi tajnik vsakega društva, ki v tem času vpiše za 45 točk novih članov, $45.00 posebne nagrade. Vse to je bilo v našem glasilu tekom kampanje že večkrat povedano in bo še. Ljudje smo pač pozabljivi. Toda zdaj ni več dosti časa za pozabljivost. Natančno v štirih tednih bo kampanja zaključena.

* * *

Štiri tedne ni dolga doba, toda agilna društva in agilni člani jo lahko še z dobrim uspehom izrabijo. Nekaj društev je že doseglo in preseglo predpisano kvoto novih članov in si priborilo prvo nagrado. Večina društev sodeluje bolj ali manj uspešno. Nekatera med njimi si bodo še prislužila prvo nagrado. Druga naj k uspehu kampanje prispevajo vsaj toliko kot jim je v razmerah mogoče. Vsaka točka, ki jo pridobijo, pomaga k rasti in ugledu Ameriške bratske zveze in k lepši proslavi njene 45-letnice. Bratje in sestre, 11. ura bije, mislite na 11. november in na martinovanje v počast Ameriške bratske zveze!

VSAK PO SVOJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

nas streljamo samo mršave kozle, ki so neužitni in brez pointov.

*

V mestu Sarnia, Ontario, je Ethel Trott vložila na sodišču tožbo za prelom obljube napram Elmerju Mottu. V tožbi navaja, da ji je že leta 1908 obljubil, da jo poroči, pa še vedno odlaša. Nekaterim ljudem se res nikamor ne mudi.

*

Maršal Jožef Stalin ima v tej deželi, posebno med bogataši, precej sovražnikov. Ima pa tudi prijatelje, zlasti med manj imovitimi sloji. Dva ribiča v okraju Vermillion v Louisiani sta s skupnimi prihranki kupila vojni bond za $25.00 na ime Stalina. Neki grocer v Philadelphiji je kupil vojni bond za $50.00 na Stalinovo ime. Kent Costikyan, trgovec s preprogami v New Yorku, pa je kupil in poslal Stalinu za $1,300.00 vojnih bondov. Vsi so izjavili, da želijo pomagati ruskemu ljudstvu, ki se tako junaško bori na strani zaveznikov. Vsi se zavedajo, da Nemci, katere likvidirajo Rusi, ne bodo pobijali ameriških fantov.

*

Ko je bila nedavna kampanja prodaje vojnih bondov na višku, je blizu hiše W. H. Lasdona nekje v državi New York treščilo na tla vojaško letalo brez pilota. Razbito letalo so prišle gledat velike množice ljudi, in Lasdon, ki je bil načelnik lokalnega odbora za prodajo bondov, je priliko hitro izrabil. Prodal je radovednežem za $48,000.00 vojnih bondov.

*

Tajnik narodnega udruženja mlekarjev je oni dan povedal kongresnikom v Washingtonu, da so začele krave izvajati pasivno rezistenco. Site so vojne in vedno večjih zahtev za mleko. Kaj bo, če izgubijo čade ves patriotizem in se odločijo za sedeči štrajk! Ta bi bila lepa!

*

Domači vrtnarji so iznajdljivi na vse načine; posebno slovenski domači vrtnarji. Rojak v Clevelandu je imel precej peščen lot, pripraven za gojitev krompirja, toda bal se je, da bi bilo treba nasad skoro vsak dan zalivati. Pa se je brihtni rojak domislil in je med vrste krompirja nasadil čebule. Sklepal je, da krompir ima oči in da oči se solzijo, kadar pridejo v bližino čebule. In tako je bilo. Krompir se je solzil in s solzami zalival sebe in čebulo. Bilo je nekako tako kot pravi tista narodna pesem o dečvi, ki je s solzami prilivala rož'ci sredi srca. Samo bolj praktično.

*

V teh čudnih vojnih časih se dogajajo čudne in nenavadne reči, velike in male, važne in nevažne. Dogodki, kakršnim nismo vajeni, se nam zde čudni. Na primer, nič čudnega se nam ne zdi, če pridejo na sejo društveni uradniki, ostali člani pa se odlikujejo s svojo odsotnostjo. Nedavno nedeljo pa sem bil na seji, kjer je bilo ravno obratno. Prišlo je ducat članov, uradnika pa nobenega. Eden je obolel, eden je moral delati, eden je pa pozabil priti. Tako smo imeli sejo, ki prav za prav in po paragrafih ni bila seja. Razprave so bile živahne in vsi sklepi sprejeti soglasno in brez zapisnika, kakor pri partizanih v gorah balkanskih. Po uradnih zadevah smo prešli na storije. Najbolj se nam je dopadla storija članice Micke, kak trubel je imela pred četrt stoletjem, da je prišla v organizacijo. Pri zdravniški preiskavi je bila pronajdena en funt pretežka in je bila odklonjena. To jo je razjezilo, da je šla domov in začela hujšati. Ne vsled jeze, ampak vsled dijete. Ko je prišla čez en mesec k ponovni zdravniški preiskavi, je bila devet funtov lažja in potrjena za sprejem. Kje je danes ženska, ki bi se toliko žrtvovala za organizacijo! Sledilo je še par zabavnih anekdot, nakar je bila ura poldne in zanimiva seja zaključena. In vse zborovalce je zabavalo, da je bila zaključena seja, ki ni bila nikdar odprta. Vidite, take reči se dogajajo v teh vojnih časih. Kaj še bo!

A. J. T.

SLOVENSKE VESTI

(Nadaljevanje s 1. strani)

Uredništvo Nove Dobe so pred dnevi posetili:

Joseph Fajfar, član društva št. 70 ABZ v Chicagu, znan igralec in pevec v šaljivih kupletih; mudil se je v Clevelandu na počitnicah, in, kot je povedal, mu je ugajalo.

Mrs. Guzel iz Lloydella, Pa., članica tamkajšnjega društva št. 35 ABZ; mudila se je na obisku pri svoji omoženi hčeri Mrs. Šušteršič v Clevelandu.

Mihael Rovanšek, Sr., član društva št. 36 ABZ v Conemaughu, Pa., bivši gl. predsednik JSKJ, sedanje ABZ, bivši prvi podpredsednik 16. redne konvencije ABZ in oče Cyrila Rovanška, tajnika društva št. 37 ABZ v Clevelandu, Ohio. Mihael Rovanšek je prišel v Cleveland na pogreb svojega brata Johna Rovanška, ki je umrl dne 9. oktobra.

*

V Clevelandu je umrl v soboto zvečer član društva št. 37 ABZ, John Rovanšek, star 64 let. Stanoval je na 1209 East 167 cesti. Doma je bil iz vasi št. Vid pri Stični. V Ameriki zapušča tri brate: Toneta, Videta in Mik-a Rovanška, ki je bil svoječasno glavni predsednik JSKJ, sedaj Ameriške bratske zveze. V starem kraju zapušča ženo, 4 sinove in 3 hčere, kakor tudi brata Lojzeta. Umrli John Rovanšek je bil stric sedanjega društvenega tajnika, brata Cirila Rovanška, pri društvu št. 37 v Clevelandu, Ohio.

*

V Slovenskem narodnem domu na St. Clair Avenue v Clevelandu, Ohio, bo v nedeljo 17. oktobra izvajan varietni program, prirejen po lokalni podružnici št. 2 JPO,SS. Prične se ob 3. uri popoldne.

AMERIŠKI REPORTER NA BALKANU

(Nadaljevanje s 1. strani)

obale med mesti "Omis" in "Optizen" je skoro popolnoma v oblasti partizanov.

"Padec mesta Splita v noči od 27. na 28. septembra je pomenil eno največjih nacijskih zmag napram partizanom. Ko je Italija formalno stopila iz vojne, je bilo v Splitu osem tisoč italijanskih vojakov. Partizani so vdrli v mesto in Italijane razorožili. Partizani so imeli za poravnati marsikak račun z Italijani zaradi njihovega postopanja napram domačemu prebivalstvu tekom okupacije, toda niso izvajali nikake osvete, ker so slišali, da bosta Anglija in Amerika priznali Italijane za nove zaveznike. Več protifašističnih vojakov, posebno tehnično izvežbanih, je prostovoljno stopilo v partizanske vrste, ker slednji so potrebovali instrukcij glede rabe italijanskega orožja. Vsak moški v Splitu, ki se je prostovoljno javil, je dobil italijansko orožje. Ta čin partizanov se je izkazal za zelo napačnega, kajti do 10 odstotkov prebivalcev Splita je simpatiziralo s hrvatskimi "ustaši" in so komaj čakali prilike, da nam dajo sunek od zadaj.

"Izmed treh malih italijanskih transportov, ki so bili poslani, da odpeljejo italijanske vojake, smo enega potopili. Kakih dva tisoč Italijanov se je odpeljalo, en tisoč jih je padlo, ostalih pet tisoč pa je bilo prepuščeno usodi, da si pomagajo, kakor morejo.

"Ena kolona nemške divizije "Prinz Eugen," ki je bila nameščena na visoki planoti Mostarja, je dobila povelje napasti Split. V omenjeni diviziji so tudi oddelki hrvatskih "ustašev." Ko se je sovražnik približal Splitu, so simpatičarji "ustašev" v Splitu, katerih je bilo okrog 700, napadli partizane. Napadli so jih z istim italijanskim orožjem, ki so ga dobili od partizanov. Po ostrih spopadih so se partizani umaknili iz mesta na deželo in so iz svojega začasnega glavnega stana pri Klisu razpostavili patrulje v okrožju. Te patrulje zdaj ogražajo nemško železniško zvezo s 180 milj oddaljeno Reko na severu.

"Na obali, 30 milj južno od Splita, se Nemci vzdržujejo v mestu Makarski, toda vsemu zaledju vladajo partizani in njihovi višji častniki imajo poveljniško postajo v nekem skoro nepristopnem kenjonu. Ta postaja je v radijski zvezi z glavnim stanom partizanske armade nekje v srcu Bosne, katere poveljnik je "drug" Josip Broz (Tito).

"Glede nemške okupacije Dubrovnika ni bilo nikdar nikakega dvoma, ker Dubrovnik je preblizu Mostarju, kjer je baza nemške divizije "Prinz Eugen," da bi mogli partizani napasti mesto. Nemci se trudijo, da držijo odprto železniško zvezo do Beograda, katero partizani pogosto napadajo, in strogo stražijo cesto ob obali, ki vodi od Dubrovnika do Boke Kotorske, ki je eno najboljših pristanišč na svetu. Boka Kotorska bi bila idealna pridobitev za zavezniško mornarico, toda krivda, da je v rokah sovražnika, pripisujejo partizani Mihajlovičevim četnikom, katerih naloga je bila braniti isto.

"Med partizani in četniki vlada danes tako ostro sovraštvo kot je tipično v zgodovini Balkana. Partizani trdijo, da imajo dokumentarne dokaze, da je bil Mihajlovič financiran in oboroževan od nacifašistov, medtem, ko so se morali partizani malone z golimi rokami boriti proti Nemcem, Italijanom in "ustašem."

"Partizani trdijo, da se gre Mihajloviču edino za upostavljenje Karadžorževičeve monarhije in srbske nadvlade nad južnimi Slovani in za nadaljevanje vlade, ki je zbežala iz dežele na varno v inozemstvo.

"Mi nečemo kralja; mi hočemo demokracijo." Tako so mi povedali partizani."

ZNANJE VEČ JEZIKOV

(Nadaljevanje s 1. strani)

sko. In, če bi nič drugega ne bilo, je že to nekaj vredno, da se naša slovenščino obvladajoča mladina domačo počuti v družbah, kjer se slovensko govori. To vidimo na naših veselicah, sejah in konvencijah. Morda ti mladi ljudje bolj s težavo govorijo slovensko, toda razumejo dobro. Tako ni zadreg in ni treba prevajanja.

V Clevelandu, Ohio, vzdržuje Slovenski narodni dom na St. Clair Avenue že dvajseto leto Slovensko mladinsko šolo, kjer se otroci, ki pohajajo javne šole, v šole prostih dneh učijo slovensko čitati in pisati. Iz te šole je izšlo že lepo število fantov in deklet, ki se danes udejstvujejo pri slovenskih dramskih društvih, v pevskih zborih, v podpornih društvih in drugod, kjer jim slovenščina prav pride. Šola se je za te mlade ljudi izkazala za dobro ustanovo. Dne 16. oktobra se začne novo šolsko leto v tej šoli, in je priporočljivo, da starši svoje šolske otroke vpišejo vanjo. Če se nekoliko bolje priučijo slovenščine kot bi se jo mogli doma, jim prav gotovo ne bo škodovalo, lahko pa jim koristi.

Upoštevati je vredno, da je slovenščina dober ključ do drugih slovanskih jezikov. Kdor zna slovensko, bo brez težkoč razumel Hrvata ali Srba ter precej dobro tudi Bolgara in Slovaka. Po partedenskem občevanju bo priličnо razumel tudi Čeha ali Poljaka. Ruščina, ta največji slovanski jezik, ki se bo morda v bodočnosti uveljavil kot občevalni jezik za večji del vzhodne in južne Evrope in za znaten del Azije, je slovenščini čudovito podobna. Ruski in slovenski jezik sta si mnogo bližja kot na primer slovenski in češki. To pomeni, da kdor zna ali bo znal slovenščino, se bo, če ga bo zanimalo, z lahkoto priučil ruščine. In zelo verjetno je, da bo imela po tej vojni Amerika mnogo trgovskih in drugih zvez z Rusijo. Iz tega izhaja, da bo za taka poslovanja potrebovala ljudi, ki bodo poleg angleščine obvladali tudi ruščino. Zato naj bi mladina ne zametovala slovenščine, ki je tako dober ključ do svetovnega slovanskega jezika. Otroci se te važnosti ne zavedajo, zato naj bi bila dolžnost staršev, da jih nanjo opozorijo.

SLOVENIJA IN JADRAN

(Nadaljevanje s 1. strani)

milj jugovzhodno od važnega pristanišča Pulja. Tam so zajeli 258 nemških častnikov in vojakov. Skupina jugoslovanskih časnikarjev v Londonu je izdala izjavo, da vse sedanje boje proti Nemcem v Jugoslaviji vodijo čete Ljudske osvobodilne armade, kateri poveljuje general Tito. V istem poročilu je navedena izjava nekega švedskega korespondenta, da se je general Mihaljevič izrazil, da se njegovi četniki ne bodo bojevali do zavezniške invazije Jugoslavije. Od Nemcev kontrolirani radio v Vichyu je poročal, da so na Balkan dospeli ruski štabni častniki, da pomagajo organizirati partizane za boj proti Nemcem. Isto radijsko poročilo je tudi vsebovalo trditev, da zavezniška invazija Balkana ni več daleč.

Intercontinent News je dobil 5. oktobra poročilo iz Berna, da je velik del železniške proge med Rakekom in Trstom v oblasti partizanov. Nemški napadi, ki so skušali prodreti slovensko črto vzhodno od Gorice, med Ipavo in Ajdovščino, so bili odbiti z velikimi izgubami za sovražnika.

Cleveland News z dne 8. oktobra je priobčil poročilo Associated Pressa, da je kralj Peter v svojem govoru iz Kaira obžaloval medsebojne spore med raznimi uporniškimi skupinami v Jugoslaviji, in jih pozival, da se ne bojujejo med seboj. Dejal je, da sedanja vlada bo aktivna le do časa, ko bo ljudstvo lahko izrazilo svojo voljo. Isto poročilo nadalje navaja, da so partizani odbili nemške napade na otoke pri Zadru. Navaja tudi poročilo radijske postaje "Svobodna Jugoslavija," da so pri partizanih ameriški in bri[illegible] oficirji. Navaja tudi neko p[illegible]čilo iz Stockholma, da so [illegible]niki poslali partizanom na [illegible] moč eno češkoslovaško bri[illegible] ki je bila izvežbana in op[illegible]ljena na Srednjem Vzhodu [illegible] češkoslovaška brigada da s[illegible] izkrcala nekje na obali [illegible] gore in da ji poveljuje brig[illegible] Ružička.

Dne 11. oktobra datirano [illegible]ročilo Associated Pressa ja[illegible] da so partizani osvojili m[illegible] Kamnica v Sloveniji.

NEMŠKA KULTURA

(Nadaljevanje s 1. strani)

glavami in druge z zemlj[illegible] ustih, kar je značilo, da so [illegible] pokopani živi. Toda za vsak[illegible] na glavah teh žrtev, za v[illegible] kapljo krvi in za vsako solz[illegible] bomo maščevali na besnih [illegible]cijskih zvereh. Pisal bom o [illegible] prizoru domov, da bodo [illegible] prijatelji in sorodniki mog[illegible] vedati svojim otrokom in [illegible]kom, da Nemčija producira [illegible]di, ki so krvoločnejši od di[illegible] zveri."

Ko bodo zavezniške arm[illegible] osvobodile Slovenijo, kjer [illegible] gospodarijo Nemci, in ko [illegible] Slovenija spet dobila zve[illegible] zunanjim svetom, ali ne bo[illegible] tudi od tam izvedeli o sli[illegible] nacijskih grozodejstvih?

SADNA LETINA

(Nadaljevanje s 1. strani)

lani, hrušek 22 odstotkov [illegible] oranž dva odstotka manj [illegible] sliv za posušitev je bilo 18 [illegible] stotkov več, rozin 18 odsto[illegible] in grozdja se računa za 11 [illegible] stotkov več kot lani.

Cene svežega sadja so splošno znatno višje kot so [illegible] lani. Vzrokov za to je več. [illegible] vzrok je seveda manjši p[illegible] lek sadja; v drugi vrsti pri[illegible] v poštev veliki nakupi sadja [illegible] vojaško porabo, deloma pa [illegible] močno znižan import tropsk[illegible] sadja, posebno banan.

AMERIŠKA BRATSKA ZVEZA

Ustanovljena 18. julija 1898
GLAVNI URAD: ELY, MINNESOTA

GLAVNI ODBOR

IZVRŠEVALNI ODSEK:

Predsednik: J. N. Rogelj ..... 6208 Schade Ave., Cleveland, 3, Ohio
1. podpredsednik: Frank Okoren ..... 4759 Pearl St., Denver, 16, Colo.
2. podpredsednik: P. J. Oblock ..... RD No. 1, Box 506, Turtle Creek, Pa.
3. podpredsednik: Joseph Kovach ..... 132 East White St., Ely, Minn.
4. podpredsednik: Anton Krapenc ..... 1636 W. 21st Place, Chicago, Ill.
5. podpredsednik: Joseph Sneler ..... 5322 Butler St., Pittsburgh, Pa.
6. podpredsednica: Mary Predovich ..... 2300 Yew St., Butte, Mont.
Tajnik: Anton Zbašnik ..... AFU Bldg., Ely, Minn.
Pomožni tajnik: Frank Tomsich, Jr. ..... AFU Bldg., Ely, Minn.
Blagajnik: Louis Champa ..... Ely, Minnesota
Vrhovni zdravnik: Dr. F. J. Arch ..... 618 Chestnut St., Pittsburgh, Pa.
Urednik-upravnik glasila: A. J. Terbovec, 6233 St. Clair Ave., Cleveland, 3, O.

NADZORNI ODSEK:

Predsednik: John Kumse ..... 1735 E. 33rd St., Lorain, Ohio
1. nadzornik: F. E. Vranichar ..... 1312 N. Center St., Joliet, Ill.
2. nadzornik: Matt Anzelc ..... Box 12, Aurora, Minn.
3. nadzornik: Andrew Milavec, Jr. ..... Box 185, Houston, Pa.
4. nadzornik: F. J. Kress ..... 218—57th St., Pittsburgh, Pa.

FINANČNI ODSEK:

J. N. Rogelj ..... 6208 Schade Ave., Cleveland, 3, Ohio
Anton Zbašnik, tajnik ..... AFU Bldg., Ely, Minn.
John Kumše ..... 1735 E. 33rd St., Lorain, Ohio
Frank E. Vranichar ..... 1312 N. Center St., Joliet, Ill.
Andrew Milavec, Jr. ..... Box 185, Houston, Pa.

GLAVNI POROTNI ODBOR:

Predsednik: Anton Okolish ..... 1078 Liberty Ave., Barberton, Ohio
1. porotnik: Frank Mikec ..... P. O. Box 237, Strabane, Pa.
2. porotnica: Rose Svetich ..... Ely, Minnesota
3. porotnik: Steve Mauser ..... 3511, Humboldt St., Denver 5, Colo.
4. porotnik: Ignac Zajc ..... 683 Onderdonk Ave., Brooklyn, N. Y.

Ob 45-letnici zvišane nagrade

Ameriška bratska zveza plačuje zdaj za novo pridobljene člane odra[illegible] in mladinskega oddelka spodaj navedene nagrade.

Za člane, zavarovane:

v razredu "D" za $ 250.00 zavarovalnine, $ 1.50 nagrade;
v razredu "D" za $ 500.00 zavarovalnine, $ 2.50 nagrade;
v razredu "D" za $1,000.00 zavarovalnine, $ 5.00 nagrade;
v razredu "D" za $1,500.00 zavarovalnine, $ 7.00 nagrade;
v razredu "D" za $2,000.00 zavarovalnine, $ 9.00 nagrade;
v razredu "D" za $3,000.00 zavarovalnine, $12.00 nagrade;
v razredu "E" in "F" za $ 250.00 zavarovalnine $ 2.00 nagrade;
v razredu "E" in "F" za $ 500.00 zavarovalnine $ 3.00 nagrade;
v razredu "E" in "F" za $1,000.00 zavarovalnine $ 6.00 nagrade;
v razredu "E" in "F" za $1,500.00 zavarovalnine $10.00 nagrade;
v razredu "E" in "F" za $2,000.00 zavarovalnine $12.00 nagrade;
v razredu "E" in "F" za $3,000.00 zavarovalnine $18.00 nagrade.

Za novopridobljene člane mladinskega oddelka:

Za razred "JA" $1.00 nagrade od člana; za razred "JB" $3.00 nagrade; razred "JC" za $500.00 zavarovalnine, $3.00 nagrade; za razred "JC" za $1,[illegible] zavarovalnine, $5.00 nagrade; za razred "JD" za $250.00 zavarovalnine, [illegible] nagrade; za razred "JD" za $500.00 zavarovalnine, $3.00 nagrade; za razred [illegible] za $1,000.00 zavarovalnine, $5.00 nagrade.

Do navedenih nagrad so upravičeni tisti člani in članice, ki pridobijo [illegible] člane ali članice v odrasli ali mladinski oddelek Ameriške bratske zveze. [illegible] grade so izplačljive, ko so novi člani vplačali vsaj po šest mesečnih asesm[illegible]

FOR VICTORY BUY UNITED STATES WAR BONDS AND STAMPS

New Era ENGLISH SECTION OF Official Organ of the American Fraternal Union. Nova Doba

AMPLIFYING THE VOICE OF THE ENGLISH SPEAKING MEMBERS

News From Home — Yank Morale Builder

It has been very gratifying to the editors of the Nova Doba to receive mail from our members in the armed services in which they tell how much they enjoy reading the paper. Yes, a newspaper from home is a welcome item to the boys who are far away, fighting for freedom. We received letters from the boys which told us they try to read the Slovene section as well as reading the English. Others tell us that they read the paper several times before discarding it. Still others write that they pass it on to their buddies.

English-speaking lodges of the AFU should remember this and try to contribute news of their respective lodges. Any serviceman that belongs to one of these lodges eagerly scans the pages hoping to see some news about his lodge activities and his home town friends.

We wish to express our gratitude to all the members of these lodges who have frequently contributed articles to our paper. To those lodges which have reported little or nothing of their activities I would like to say: Won't you write something about your lodge so the boys on the fighting front will not be disappointed? Why not elect a regular lodge reporter who will send in news reports at frequent intervals?

The official organ is your paper, it will be as good as you make it. This voice of fraternalism is here to serve the members as a medium of expression. All news, regardless of how insignificant it may seem to you is "welcome news from home" to our boys! The editors are ready to cooperate in every way in bringing your lodge activities to our pages. How about it, members? Let's satisfy the servicemen's longing for news from home. The pages of theNova Doba are open to all members. Freedom of expression is one of the things we are fighting to preserve. Let's make the most of it. Write about your lodge activities now. Help keep up the morale of our boys on the fighting fronts with "news from home!"

Thought For The Day

America For Me

'Tis fine to see the Old World, and travel up and down
Among the famous palaces and cities of renown,
To admire the crumbly castles and the statues of the kings,—
But now I think I've had enough of antiquated things.

So it's home again, and home again, America for me!
My heart is turning home again, and there I long to be,
In the land of youth and freedom beyond the ocean bars,
Where the air is full of sunlight and the flag is full of stars.

Oh, it's home again, and home again, America for me!
I want a ship that's westward bound to plow the rolling sea,
To the blessed Land of Room Enough beyond the ocean bars,
Where the air is full of sunlight and the flag is full of stars.

—Henry Van Dyke

"STOP ACCIDENTS—SPEED VICTORY"

That was the keynote of the 32nd National Safety Congress held in Chicago, Ill., on October 5th, 6th and 7th. The Greater Cleveland Safety Council says every citizen has a part in the accident prevention campaign. YOUR part is to be extra careful at home, at work and at play.

Save Waste Fats

As a vital necessity to the successful prosecution of the war, American housewives must save at least 200 million pounds of waste fats this year. This can be done if every family saves only one tablespoonful every day.

*

Be your own Commando with purchases of more War Bonds!

VOICE FROM THE FRONT

Social Held By Lodge 230, AFU Was Big Success

The social recently held by Lodge No. 230, AFU of Chisholm, Minn. was very well attended. I feel it is my duty to thank all those who attended and all who helped in any way to make this social the success it was. I especially want to thank our President, Katie Petrovcic, for her beautiful gift. I also want to express my gratitude to the following lodge members who donated gifts and helped in every way, namely: Mary Marsich, Louise Vessel, Mary Susnik, Katie Ambrozich, Frances Okoren, Theresa Gerzin, Anna Pluth, Agnes Debelak, Katie Popovich and Katie Petrovcic. I also thank the following members for their donations: Jennie Zobec, Mary Stark and Theresa Mehle. Thanks to the cooks Mrs. Oberstar and Mary James, as also to the juvenile helpers Jimmy Debelak and Dorothy Marsich. A big vote of thanks to Mrs. Marcus Kelly (Frances Kosmerl) who displayed our gifts in her window and in this way helped our social to be a success.

Last but not least I thank every one who sold tickets and attended the affair, in fact everyone who helped in any way toward the success of our social.

Mary Zurga, Sec'y
Lodge No. 230, AFU
Chisholm, Minn.

Inside the Axis

Crackdown on Farmers Who Fail to Meet Nazi Quotas

A discriminatory tax is being applied by Nazi occupation authorities in Yugoslavia against farmers who fail to meet their agricultural quotas. The Belgrade newspaper "Novo Vreme" reported that the puppet government of General Milan Nedich had decided to levy a 120 per cent surtax on landowners in Serbia, with landowners in the Banat region being required to pay only 60 per cent "because they fulfilled hitherto all their obligations and delivered the required agricultural products to the authorities."

* * *

Serb Lot Under Nazi Occupation

The Belgrade newspaper Novo Vreme recently reported the following prices on the open market in Belgrade: one cucumber, 44 cents; one kilogram (2.2 pounds) of potatoes, $2.25; one kilogram of green beans, $2.00; one kilogram of peas, $1.60; and one kilogram of apples, $1.35.

Earlier the Novo Vreme had reported that Yugoslav joining the Nazi Todt construction organization were paid 700 dinars a month for married men and 600 dinars for single men. At the 1940 exchange rate, this amounts to $15.75 a month for married men and $13.50 for single men.

Parents, if your youngster rides a bicycle to school, he'll be much safer on the way, reminds the Greater Cleveland Safety Council, if you impress upon him that riding without holding the handlebars and other tricks are not smart and not patriotic. Remind him that airplane pilots do not take unnecessary chances.

Latest Results of the AFU 45th Anniversary Membership Campaign

AFU 45-POINT HONOR ROLL:

Lodge No. 21, Denver, Colo.
Lodge No. 114, Ely, Minn.
Lodge No. 2, Ely, Minn.
Lodge No. 225, Milwaukee, Wis.
Lodge No. 190, Butte, Mont.
Lodge No. 37, Cleveland, O.
Lodge No. 70, Chicago, Ill.

Lodges having 10 or more points to their credit in this campaign are as follows:

MINNESOTA

Lodge No. 1, Ely, Minn., 21 points; Lodge No. 2, Ely, Minn., 21 points; Lodge No. 200, Ely, Minn., 19 points; Lodge No. 120, Ely, Minn., 16 points; Lodge No. 114, Ely, Minn., 14 points; Lodge No. 85, Aurora, Minn., 13 points; Lodge No. 230, Chisholm, Minn., 13 points; and Lodge No. 30, Chisholm, Minn., 12 points.

OHIO

Lodge No. 132, Euclid, Ohio, 35 points; Lodge No. 229, Struthers, Ohio, 19 points; Lodge No. 44, Barberton, Ohio, 16 points; Lodge No. 137, Cleveland, Ohio, 13½ points; Lodge No. 71, Cleveland, Ohio, 12½ points, and Lodge No. 173, Cleveland, Ohio, 12 points.

PENNSYLVANIA

Lodge No. 55, Uniontown, Pa., 24½ points; Lodge No. 40, Claridge, Pa., 14 points; Lodge No. 57, Export, Pa., 13½ points; Lodge No. 36, Conemaugh, Pa., 13 points; Lodge No. 221, Center, Pa., 11½ points, and Lodge No. 29, Imperial, Pa., 10½ points.

COLORADO

Lodge No. 101, Walsenburg, Colo, 19½ points; Lodge No. 84, Trinidad, Colo., 16½ points; Lodge No. 21, Denver, Colo., 14½ points; Lodge No. 140, Morley, Colo., 13 points, and Lodge No. 78, Salida, Colo., 10 points.

ILLINOIS

Lodge No. 66, Joliet, Ill., 41½ points; Lodge No. 170, Chicago, Ill., 19½ points; Lodge No. 124, La Salle, Ill., 18½ points, and Lodge No. 94, Waukegan, Ill., 13½ points.

MONTANA

Lodge No. 43, East Helena, Mont., 29½ points, and Lodge No. 88, Roundup, Mont., 18 points.

WYOMING

Lodge No. 28, Kemmerer, Wyo., 37 points.

WISCONSIN

Lodge No. 225, Milwaukee, Wis., 10 points.

INDIANA

Lodge No. 45, Indianapolis, Ind., 11 points.

*

The campaign will soon draw to a conclusion. How much did you contribute to the success of this campaign? You have until Nov. 11th to enroll new members during the AFU 45th Anniversary Membership Campaign. Let's all do our utmost to make this campaign an overwhelming success!

The Only War Bond you'll ever regret is the one you didn't buy!

Notice to Members of Lodge 6, AFU Lorain, Ohio

At the last meeting of Lodge No. 6, AFU of Lorain, Ohio it was suggested and urgently requested that all the members should attend the monthly meetings hereafter regularly, because of the coming convention. At these meetings the By-laws will be reviewed and various articles will be brought up for discussion. Now is the time for the members to suggest and give their opinion on the different topics, so that the candidates attending the convention may present them there. Again I request that the members come to every meeting hereafter, for nothing can be accomplished with only a few members attending. Thank you. Fraternally yours,

Ludwig Vidrick, Sec'y
Lodge No. 6, AFU
Lorain, Ohio

Lodge No. 170, AFU, Chicago, Ill., to Hold Social November 13

Members of Lodge No. 170, AFU of Chicago, Ill. are hereby notified that I will move on October 16th. My new address will be: 1846 W. Cullerton St. (near Wolcott St.).

Our next meeting will be held Wednesday, Oct. 20th at the home of Sister Mary Golenko, 2246 Blue Island Ave. I ask all members to positively attend this meeting for it will be a very important one.

As it was already reported in the Nova Doba, our lodge will hold a social on Saturday, Nov. 13th at the Golenko quarters. The affair will be for the benefit of our lodge treasury. All members are invited to attend. Members of neighboring lodges are also cordially invited to attend. The admission will be free of charge. For refreshment, genuine goulash will be served, also free of charge. This is certainly inviting especially today when everything needs points. Our lodge wishes to serve its guests well and without points. More about this affair will be discussed at our coming meeting. Everyone should attend.

Members are again asked to remember my new address, especially those who pay their assessments by mail. The address is: 1846 W. Cullerton St. (on the first floor). Regards to all.

Agnes Jurecic, Sec'y
Lodge No. 170, AFU
Chicago, Ill.

CAREFUL CANNING

This season thousands of housewives who never before tackled the venture will be putting up surplus foods from Victory gardens. In the case of acid foods such as tomatoes there is no danger, but non-acid foods, such as string beans and corn, require processing in pressure cooks to avoid the danger of botulinus bacillui—the most powerful poison known. If such foods have been canned in any other manner they should, upon opening for use, be reboiled for at least 15 minutes before tasting or using. Home-canned foods that show the slightest evidence of spoiling should be rejected without testing.

—Your Health Magazine

Sixth Winner In AFU Membership Campaign Is Member of An "Army" Family!

Brother Cyril J. Rovansek, secretary of Lodge No. 37, AFU of Cleveland, Ohio who was chiefly responsible for this lodge attaining the 45-point quota in our present membership campaign, comes a family of fighting men. Eight of the sons of Mr. and Mrs. Michael Rovansek Sr. served in U. S. Armed Forces, four of them in this war.

The brothers who are serving in this war are Anthony V. Rovansek, 41, inducted in July, 1942, but has now received his honorable discharge; Michael I. Rovansek, 38, in the service for the past 16 years, now serving in the Air Corps; John Rovansek, 26, recalled for active duty in April, 1942 served four and one-half years and had received an honorable discharge only seven months prior to his recall; and Pvt. Edward Rovansek, 23, inducted at the same time as John, in April, 1942.

The four Rovansek brothers who previously saw service in the Army are Louis Rovansek, who was stationed in Hawaii for 48 months; Cyril Rovansek who served three years in Texas; Victor Rovansek who served his three-year enlistment at Schofield Barracks in Hawaii; and Frank Rovansek who was with the army in the Panama Canal Zone for nearly three years. The ninth and only son of the Rovansek family without Army service is Martin Rovansek, who is married and lives with his parents. A sister, Mrs. Angeline Yarina lives in Conemaugh, Pa. A cousin, Capt. Joseph S. Rovansek, of Conemaugh, Pa. has been in the service for the past eight years.

Brother Cyril Rovansek is an active AFU worker, following in his father's footsteps. Mr. Michael Rovansek Sr. served as AFU Supreme President from 1917 to 1921. He also was 1st Vice-Chairman of the AFU 16th Convention.

We can certainly refer to the Michael Rovansek family as the No. 1 AFU Army Family! All honor to this family who are doing their share in order to insure freedom and democracy for the world.

Lodge 75 To Hold Important Meeting Oct. 17, Also Dance On November 6

Lodge No. 75, AFU of Meadowlands, Pa., will hold an important meeting on Oct. 17, 1943 at 9:30 a. m. Members are urgently requested to attend. Perhaps it is not necessary to tell the nature of the business we have on this date, but I'll give you a brief outline. It is known that a handful of Slovenes got together and are trying to build a Slovene Hall in Meadowlands. It doesn't have to be emphasized as to how badly we need one and for the life of me, I can't see why we don't have one. The other two Slovene lodges have already chosen their committees of five members and we want to do the same. However, at our last meeting there weren't enough members present. So come on, you members, let's see a few new faces get up here and help a few of us desperate ones along. I don't believe there has ever been a lady attending any of our meetings so get together, about a dozen of you ladies, and attend this meeting. I'm sure you'll be welcome and maybe you'll like it and come again.

As you all know, Lodge No. 75, AFU is sponsoring a dance on Saturday, Nov. 6th featuring Les Faulk and his orchestra. So don't forget all you members, friends and neighboring lodges, we'll be expecting to see you all on Nov. 6th.

Plans for this dance were made before we started to talk about a Hall so the proceeds will go to the lodge treasury but in the future all the affairs will be joint ones and the proceeds will go toward the building expenses for the new Hall. See you all at the meeting on Oct. 17th and at the dance on Nov. 6th.

Joseph Murn, Sec'y
Lodge No. 75, AFU
Meadowlands, Pa.

"IN FREEDOM'S HOLY NAME"

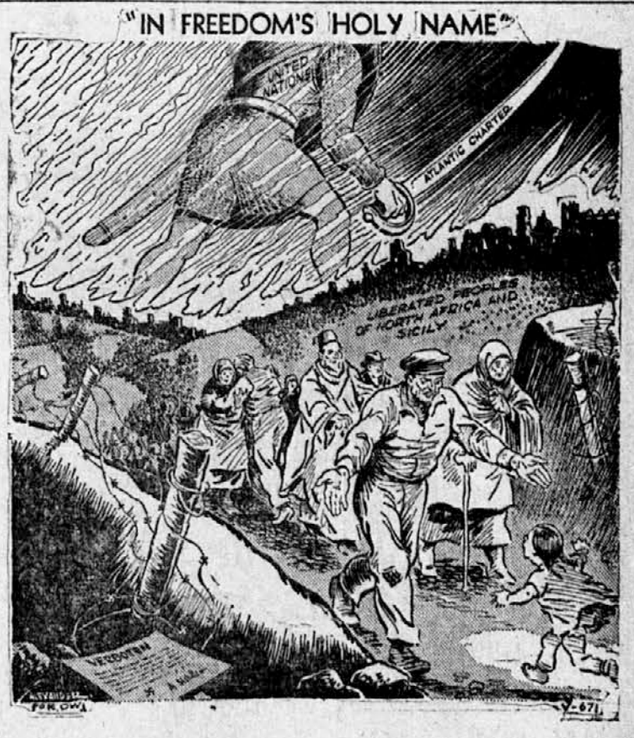

AMERICAN FRATERNAL UNION

Founded July 18, 1898
HOME OFFICE: ELY, MINNESOTA

SUPREME BOARD

EXECUTIVE COMMITTEE:

President: J. N. Rogelj ..... 6208 Schade Ave., Cleveland, 3, Ohio;
1st Vice-Pres't: Frank Okoren ..... 4759 Pearl St. Denver, 16, Colo,;
2nd Vice-Pres't: P. J. Oblock ..... RD No. 1, Box 506, Turtle Creek, Pa.;
3rd Vice-Pres't: Joseph Kovach ..... 132 East White St., Ely, Minn.;
4th Vice-Pres't: Anton Krapenc ..... 1636 W. 21 Pl., Chicago, Ill.;
5th Vice-Pres't: Joseph Sneler ..... 5322 Butler St., Pittsburgh, Pa.;
6th Vice-Pres't: Mary Predovich ..... 2300 Yew St., Butte, Montana;
Secretary: Anton Zbasnik ..... AFU Bldg., Ely, Minnesota;
Assistant Secretary: Frank Tomsich, Jr. ..... AFU Bldg., Ely, Minn.;
Treasurer: Louis Champa ..... Ely, Minnesota;
Medical Examiner: Dr. F. J. Arch ..... 618 Chestnut St., Pittsburgh, Pa.
Editor-Mgr. of Off'l Organ: A. J. Terbovec, 6233 St. Clair Ave.,Cleveland, 3, O.

TRUSTEES:

President: John Kumse ..... 1735 E. 33 St., Lorain, Ohio;
1st Trustee: F. E. Vranichar ..... 1312 N. Center St., Joliet, Ill.;
2nd Trustee: Matt Anzelc ..... Box 12, Aurora, Minnesota;
3rd Trustee: Andrew Milavec, Jr. ..... Box 185, Houston, Pa.
4th Trustee: F. J. Kress ..... 218—57 St., Pittsburgh, Pa.

FINANCE COMMITTEE

J. N. Rogelj ..... 6208 Schade Ave., Cleveland, 3, Ohio;
Anton Zbasnik, Secretary ..... AFU Bldg., Ely, Minn.;
John Kumse ..... 1735 E. 33rd St., Lorain, Ohio;
Frank E. Vranichar ..... 1312 N. Center St., Joliet, Ill.;
Andrew Milavec, Jr. ..... Box 185, Houston, Pa.

SUPREME JUDICIARY COMMITTEE:

Chairman: Anton Okolish ..... 1078 Liberty Ave., Barberton, Ohio;
1st Judiciary: Frank Mikec ..... P. O. Box 237, Strabane, Pa.;
2nd Judiciary: Rose Svetich ..... Ely, Minnesota;
3rd Judiciary: Steve Mauser ..... 3511 Humboldt St., Denver 5, Colo.
4th Judiciary: Ignac Zajc ..... 683 Onderdonk Ave., Brooklyn, N. Y.

CHICAGO AFU BOWLING LEAGUE OPENS SEASON WITH FOUR TEAMS

The Bowling League of Liberty Bell Lodge No. 70, AFU of Chicago, Ill. began its bowling season for 1943-1944 on Friday, Sept. 24th at the South-West Bowling Alleys, Blue Island Ave. and 18th St. The first ball was rolled by the president of the league, Brother Anton Krapenc, who is also the Fourth Supreme Vice-President of the Union. It probably would have been a "strike" but since we were all watching him it made him a little bit nervous and he missed by two pins. Better luck next time, Anton!

Since war inductions have taken many of our younger members and others are awaiting their call, it was impossible this year to have more than four teams with four members each. Besides these 16 bowlers we also have two more who would like to bowl but need two others to make up a team. Anyone wishing to bowl with us should get in touch with us any Friday at 7:15 p. m. at the above-mentioned bowling alleys. Attend our bowling matches, either as a bowler or as an observer.

Standings October 8, 1943:

	Won	Lost
Fox River Hotel	6	3
Maryton Cafe	5	4
Gottlieb Florists	4	5
Hujan Tavern	3	6

Team High Three Games:

Gottlieb Florists	1796
Maryton Cafe	1656

Team High Single Game:

Maryton Cafe	624
Gottlieb Florists	616

Individual High Three Games:

Bruckman, Max	536
Dolmovich, Louis	475

Individual High Single Game:

Bruckman, Max	210
Bundek, John	196

—John Gottlieb, Sec'y of Chicago Liberty Bell AFU Bowling League.

AFU 45th Year Anniversary Awards

The American Fraternal Union now pays higher cash awards to all members who enroll new members in the Adult and Juvenile Departments! The awards are as follows for the Adult Department:

For Plan "D" insured for $ 250 death benefit, $ 1.50 award;
For Plan "D" insured for $ 500 death benefit, $ 2.50 award;
For Plan "D" insured for $1,000 death benefit, $ 5.00 award;
For Plan "D" insured for $1,500 death benefit, $ 7.00 award;
For Plan "D" insured for $2,000 death benefit, $ 9.00 award;
For Plan "D" insured for $3,000 death benefit, $12.00 award;
For Plan "E" and "F" insured for $ 250 death benefit, $ 2.00 award;
For Plan "E" and "F" insured for $ 500 death benefit, $ 3.00 award;
For Plan "E" and "F" insured for $1,000 death benefit, $ 6.00 award;
For Plan "E" and "F" insured for $1,500 death benefit, $10.00 award;
For Plan "E" and "F" insured for $2,000 death benefit, $12.00 award;
For Plan "E" and "F" insured for $3,000 death benefit, $18.00 award.

Awards for enrolling new juvenile members:

For Plan "JA" $1.00 award; for Plan "JB" $3.00 award; for Plan "JC" for $500 insurance, $3.00 award; for Plan "JC" for $1,000 insurance, $5.00 award; for Plan "JD" for $250 insurance, $1.50 award; for Plan "JD" for $500 insurance, $3.00 award; for Plan "JD" for $1,000 insurance, $5.00 award.

All members who enroll new members in the adult or juvenile departments of the American Fraternal Union are entitled to these awards. The awards will be paid when the new members have paid six months dues.

News of AFU Yanks

Pvt. Louis Verch writes a very interesting letter for AFU readers this week: Hello AFU Friends: Here I am again splashing some ink your way. I hope this letter finds you all in good spirits. There isn't much news from here in Iceland; same old routine. However, we were lucky to be entertained by Jack Benny and Winnie Shaw a few weeks ago. They certainly put on a good show.

I am sending you a little verse which was written by a 19 year old Swedish soldier from Indiana. It was written on Bataan at dusk. The morning after he had written it he was killed by shell fire. A burial detail of four soldiers found the verse in his pocket, scribbled on the wrapper of a cigarette pack. This soldier unknowingly composed the first genuine plea of World War II. I think this verse should be inscribed on the bulletin boards of every war plant, printed in every journal, preached from every pulpit, cherished in every American heart. He wrote:

"And if our lines should sag and break
Because of things you failed to make;
That extra tank, that ship, that plane
For which we waited all in vain,
Will you then come to take the blame?
For we, not you, must pay the cost
Of battles you—not we—have lost."

Yes, Pvt. Verch, we agree with you that every American should carry these words in their hearts. Thank you for the interesting letter.

Friends may write to Pvt. Verch at the following address:

Pvt. Louis C. Verch, 33301662
Co. A. 824th Eng.. Bn Avn, (Sep)
APO 610 c/o Postmaster
New York, N. Y.

★ ★

T/Sgt. Ladislav Debevec notifies us of his change of address. Since the letter is censored, I presume he is no longer in the states. He writes: "I surely miss the Nova Doba. Please change my address so the paper will reach me here. I like this new location and the people here are very friendly. Sorry I can't tell you more, not even a little bit of information but I hope you understand why. I am healthy and happy and wish to say hello to all my AFU friends."

Thank you, Sgt. Laddie, and write again. The sergeant's new address is:

T/Sgt. Ladislav Debevec,
35304063
UPS 291st Engr. Combat Bn.
APO 4925 c/o Postmaster
New York, N. Y.

★ ★

Pfc. Steve Babich sends us this week, what he calls a "special" letter. He writes as follows:

Dear AFU Members: Here is a new kind of letter especially for mothers and fathers. I would like to tell you of a case of one of our boys who returned from somewhere overseas. One day we loaded our camp truck with mail and drove it down to where the boys were. This particular boy spoke to me and very frankly too, as a real American. "I don't know your name," he said, "but I'd like to tell you what mail from home means to us boys." He said that the boys would rather not eat than miss a letter. According to his story, mail is first and food second, in the minds of our boys. He asked me to tell all the folks back home to be sure and write to the boys. So please, Mom and Dad, sister and brother, don't forget to write to that boy. Also don't forget him on the biggest day of the year, Dec. 25th. I know that many of you parents cry while wrapping up that present but your boy's tears when he gets it will be tears of happiness. He will know that he is being remembered by the folks back home. So all of you AFU members, don't forget the boys in the service. Send them mail and packages for Christmas.

Another way you can do your boys the most good is to invest every cent you can spare in U. S. War Bonds. Buy more and more War Bonds so our boys out there can have what they need.

Now for a little story about the way the boys call out for marching. A company of soldiers are coming down the street; this is what you hear:

Pfc.: You should have stayed home—
Squad: But you left—you left,
Pfc.: You hada good girl—
Squad: But you left—you left,
Squad: (Now on the right foot) It's time for Chow!

Pfc. yells: Squad halt! Slide it! (In four movements, distinct yet merged into one, the G-I come down to order arms). Cross your right eye! (Up go the rifles to right shoulder arms). Cross your left eye! (The guns move to left shoulder arms). Peep in it! (They snap to inspection of arms.) Big Man Coming! (They close their bolts and present arms.) Big Man Gone! (They return to order arms.) Get it off! (They stand at ease.) There they go again. "Get it on" snaps the Pfc. The squad stands stiff at attention. Kick off! (They swing down the street to the rhythm of his call)—You hada good girl but you left—you left!

Hope you all enjoyed my letter, will write more next time. Regards to everyone.

Pfc. Steve Babich, 15322552
Ft. Lawton Post Office Dep't
Seattle, Wash.
U. S. Army

★ ★

Pfc. John Guzell postcards us his new address. He says, "Just dropping a few lines to let you know my change of address. I enjoy reading the Nova Doba. It reminds me a lot of days that used to be and which, I hope, will be again some day." Thank you Pfc. Guzell. Friends are asked to note his change of address:

Pfc. John J. Guzell, 35015114
23rd Inf. Co. L
APO #2, c/o Postmaster
New York, N. Y.

★ ★

Pvt. Louis Verch sent us a letter asking us to say hello to all his AFU friends. He also enclosed a song which he wrote and says is number one on Hitler's Hit Parade.

"BOMBS FROM HEAVEN"

Every time it rains, it rains bombs from heaven,
I know each cloud contains, planes from heaven,
I'll find my armies taking a beating on all the fronts,
My armies will be ready, when the invasion somes.
Trade the Nazism for a package of Democracy and Freedom,
So when I hear the roaring of planes
I'll get under shelter, 'cause it's bombs from heaven
For my people and me.

Pvt. Verch's friends may write to him at the following address:

Pvt. Louis C. Verch, 3301662
Co. A. 824th Eng. Bn. Asn. (SEP)
APO 610 c/o Postmaster
New York, N. Y.

Save when you Spend! An EXTRA $100 Bond will Hasten the End!

Badly-Needed Recreation Levy To Be On November Ballot For Cleveland

Cleveland, Ohio voters will have the oportunity of voting for the passage of a One-Tenth Mill Recreation Levy during the coming election. This recreation levy is badly needed in Cleveland where the juvenile delinquency problem is increasing.

The existing support of public recreation has been such that Cleveland is practically at the bottom of a list of 14 large cities, where recreation is concerned. According to a recent survey by the Welfare Federation of Cleveland, playground and other facilities have not been adequately developed. Those which do exist have been allowed to deteriorate for lack of sufficient funds to maintain them in good order.

The inadequacy of recreational facilities has become more and more apparent with the progress of the war. In many homes both parents are now working, leaving chidlren with supervision. Child care centers have been established for the younger children, but these do not provide recreation opportunities for the 13-16 year olds.

Juvenile delinquency and vandalism are increasing. In some sections of the city delinquency is up as high as 55%.

Long and irregular working hours produce industrial fatigue. Adults as well as children, therefore, need increased opportunities for recreation.

The One-Tenth Mill Levy would produce $127,000 more for recreation. This amount, added to the amount appropriated for 1943 plus certain appropriations from the general fund, would bring the amount available for 1944 to $577,00 instead of $385,000. While this is not nearly enough, it would pay for more adequate supervision of existing recreation centers, allow improved maintenance of facilities, and permit some expansion into new areas where the need is known to be greatest.

Jack Yeaman Bryan
Cleveland Welfare Federation

Safety News

Parents, there are some things you want your children to learn by experience. But, the danger of traffic is not one of them, is it? That's why the Greater Cleveland Safety Council urges you to teach your youngsters never to take chances with traffic.

* * *

Two out of every three bicycle riders involved in accidents last year were violating some traffic law. The Greater Cleveland Safety Council says that bicycle accidents can be avoided, if the rider minds all traffic rules, sticks to the right-hand side of the street or road, and does not take such chances as weaving through traffic, carrying a passenger, speeding or stunting. Those bicycles are really important now. Make yours truly a victory bike by riding it safely.

* * *

A fighter who falls and breaks a leg isn't of much help in an attack on the enemy! Neither is a war worker whose carelessness on the job or off the job gets him laid up with an injury! So, the Greater Cleveland Safety Council asks war workers everywhere to remember this little rhyme:

In Nineteen Hundred and Forty-Three,
I Won't Be An Accidentee!

* * *

The next time you're driving in traffic and honk impatiently at someone else to clear the way, just make a quick check and see if you are not cutting too close or straddilng two lanes. The Greater Cleveland Safety Council asks everyone who drives to drive safely and Save Manpower for Warpower.

* * *

Here's a reminder-rhyme from the Greater Cleveland Safety Council:

Walking's riskier at sundown,
So whenever you go roaming,
Watch the traffic, don't get run down
In the middle of the gloaming!

* * *

Mister Motorist, you know how to spell the word "Stop," and you know what it means. But do you always take the meaning literally on the street and highway? The Greater Cleveland Safety Council warns that the careless habit of shifting into second and going past a stop sign without a full stop is one way to bring you and your car to a "permanent" stop!

NOW SALVAGED TIN CANS GO FARTHER

It's no secret that the Japs are camped on 80 per cent of the world's tin supply and that American badly needs tin. You have been asked to salvage every single tin can you use—to save every possible source of this vital war material.

However, today there is good news about the tin you salvage. A new electrical process makes the tin used in tin cans go 3 times farther now than it did before. Tin plate was formerly made by dipping thin steel sheets in molten tin. It produced a satisfactory coating, but used more tin than was really necessary.

American engineers devised a new method of electroplating the steel with pure tin—the result was a coating that required only one-third as much tin. Research men and engineers found a way of using radio waves to heat the surface so the tin fused almost instantly into smooth protecting coating.

And this new process is fast. A single machine can turn out enough tin plate in 18 minutes to cover an area the size of a football field. Naturally, this does not mean that there is less need for you to salvage your old tin cans. On the contrary, more than ever, tin is needed to protect the food supplied to our fighting men all over the world.

For their sake, save every old tin can and turn it in on every collection day.

"With every salvaged tin can,
Help sink the rising sun of Japan."

War Production Needs Your Waste Paper:

You can help the war effort and earn money besides, by collecting all waste paper, old boxes, bags, newspapers and especially brown papers and containers. They will be made into blasting kegs and other war weapons! Save and sell waste paper for cash!

* * *

Poultry Feathers Go to War:

Goose, duck and chicken feathers get scarcer by the week as the armed forces take them for flying suits and sleeping bags. Tail feathers, which are not needed for war, are still on the civilian market in shuttlecocks for badminton players.

* * *

Air-Raid Protection:

More than 25,000 pieces of equipment to protect American cities from air raids have been distributed, announces the Office of Civilian Defense. They include fire hose, medical and surgical equipment, armbands, helmets and fire extinguishers.

* * *

Book Matches Still Available:

When you buy cigarettes you're entitled to free matches with them in most places. Stores which gave them away with smokes in March, 1942 must continue to do so.

* * *

First Aid a Vital Necessity:

It will be even more important to keep healthy this winter, for the shortage of doctors for civilians is going to get worse. The armed forces have obtained only 80% of their requirements for doctors, so they're still taking them into the service. Besides that, 80% of all the new young doctors will go into the army. Have you taken First Aid? And do you know what you should about nutrition to protect your family's health?

* * *

Save Coal By Keeping Out Cold:

It pays to weatherproof a house, according to National Housing Agency surveys, because lowered heating bills gradually pay for the initial cost. Five ways to "winterproof" in any climate that has its winter, are: Insulate walls and ceilings, calk cracks, install storm windows, weatherstrip doors and keep furnaces in good shape.

* * *

F. J. E.

"You need any help?"

WASHINGTON NEWS FLASHES

By Florence D. Startz

What do government girls think about working in our nation's capital? Many of you have read varying opinions in newspapers and magazines. In my room, early one fine Sunny morning, came three of my friends, namely, a school teacher, a nurse and a private secretary. I received some good answers to the above question when we got into a discussion concerning our jobs here in Washington. I guess the way the secretary summed it up would fit the girls here in Washington, D. C. "I feel this is just an interlude in my life," she said. "This isn't really the kind of career I want; however, I'm going along fine in my work. Although my position is very responsible, I still feel I'm not doing enough."

That's the idea everybody should have, I thought to myself. Don't ever worry that you are doing too much for your country; contribution—instead, think of new ways in which you can help. The nurse is putting her best into her government job here. What she really wants to do is to go overseas with a fighting unit. The school teacher has been working at a Washington government job this summer as her share. However, now that school bells are ringing again, she is back on "her job."

When the secretary asked me truly what she thought of it" (as they say in Virginia). Even though I was the newbyte in the group, not having been in Washington half a year, I had some fixed opinions, the gist of which was that I was glad to do my little share and especially proud of having the opportunity to work for the war in an organization that has made many outstanding contributions since the war. All four girls are putting everything into war jobs, and I hope that with everybody, no matter how small or unimportant their contribution to victory may be.

* * *

One of my biggest "problems" here in Washington is my badge. The same is true of my co-workers. We all agree that the pictures on the badges are decidedly "de-flattering." It wouldn't be so bad if they didn't have to be worn constantly. However, try and get anywhere without it! Now that we are at war sometimes even a pass isn't enough.

For instance, one night recently I went to the Justice Building in a hurry, showed my pass and was almost in the elevator when I was called back. It was a new guard. "Where are you going?" he asked. I said to cash a check and he stamped off. "Young lady, come back here!" he yelled. "Let me see the check." Grudgingly I obliged, but when he saw I really had it, he smiled and let me pass. This time I went rather cautiously, almost certain I would be called back again. You've guessed it, by the time I got to the room I wanted, it was closed!

* * *

Young Fry in the News: Recently a 17-year-old boy drove to Kentucky to answer a charge for transporting a stolen auto in interstate commerce. While the hearing was going on, our FBI agents made a second investigation concerning the car in which the lad had come for the hearing. It, too, had been stolen! Now he faces two charges.

When FBI agents recently questioned a Chinese draft delinquent, they came across a "new" excuse. The young man said he didn't think it was necessary to register because he had a brother in the army and according to an old Chinese custom, one member of a family was enough. That excuse, he found, didn't hold here in the West!

* * *

Look for me again next week with more news from our capital!

Safety News

War workers, you know our fighters often get medals for taking chances. But you can serve your country best by not taking chances. You and your work are needed for the victory that you and your family need. That's why the Greater Cleveland Safety Council urges war workers to do all work safely. If you're not sure of the safe way, ask your foreman.

* * *

Car drivers, remember it is just as important to see where you're going when you back as when you go forward. The Greater Cleveland Safety Council reminds you to keep your rear-view mirror properly adjusted and your windows clean. Check thoroughly on all sides before you start to back out into a street or roadway, and then back carefully and watchfully. You can't avoid an accident by looking the other way!

* * *

Any car driver can demand the right of way. But the smart driver will place more value on the safe way than on the right of way. He will thus be prepared to avoid an accident if some other driver refuses or fails to recognize the right of way. The Greater Cleveland Safety Council says the records show you right of way can do more harm than good if you assume it gives you the right to be careless.

Did You Know That

The Joshua tree, the "Lily of the Desert" of the Southwest, is becoming an important factor in war surgery. Splints made from the tree are very light, porous to the extent of supplying good air circulation, and can be readily bent to fit the shape of the injured limb. The Indians long used the trees as a source of basket-making material, and their use as splints is a development of this idea.

* * *

Though there are vague reports that a blood bank was in use in ancient Egypt, the first recorded case of its use is that of Pope Innocent VIII, in 1492. It was unsuccessful. The present system originated in Russia, where fresh, healthy corpses are drained of their blood, which is later injected into anemic bodies.

* * *

Captain Robert Gray was the first to carry the American flag around the world. He served in the American Navy during the Revolution. In 1787 Gray sailed from Boston as master of the sloop Washington, bound for the Oregon country and the Orient. He returned home in 1790, after rounding the Cape of Good Hope and displaying the American flag in the Atlantic, Antarctic, Pacific and Indian oceans.

DOPISI

Center, Pa. — Članom in članicam lokalne organizacije SANSa na Centru naznanjam, da se bo seja te organizacije vršila v nedeljo 17. oktobra ob 2. uri popoldne po društveni seji. Seja se bo vršila v Slovenskem domu na Centru. Vsi člani in članice te organizacije, kakor tudi drugi rojaki in rojakinje tukaj in v okolici, ki se za stvar zanimajo, so vabljeni, da pridejo na to sejo. Posebno bi bilo želeti, da bi se seje udeležil kdo iz Rentona, Pa. Razpravljeli bomo, kaj in kako moremo pomagati, da bo po tej strašni vojni vsa Slovenija združena in da bo kot taka tvorila avtonomno deželo v demokratični federaciji Jugoslavije ali v balkanski federaciji. Slovenski ameriški narodni svet, okrajšano SANS, skuša v tem oziru storiti, kar je mogoče. V to svrho, kot za vsako drugo svrho, so seveda potrebna tudi finančna sredstva. Mi, ki ne moremo na drug način pomagati k boljši bodočnosti križane Slovenije, moremo zbirati vsaj finančna sredstva, da bodo na razpolago tistim, ki so zmožni in so bili od naroda postavljeni, da v tej smernici delujejo. Prostovoljne prispevke za SANS pobiramo na Centru Anton Eržen, Jacob Peternel in podpisani; na Universalu Paul Kokal, Frank Kokal, Frank Habjan in Martin Kumar; na Unity Frank Shifrar (2); na North Bessemerju in Newfieldu pa Tom Pivik. Torej, kdor hoče prispevati za dobro stvar, ve, kje to lahko stori. K sklepu še enkrat vabim vse tukajšnje in okoliške rojake, ki se zanimajo za bodočnost Slovenije, da se udeležijo seje v nedeljo 17. oktobra popoldne.

Frank Shifrar, tajnik.

Meadow Lands, Pa. — Člani društva št. 75 ABZ so nujno vabljeni, da se v kar največjem številu udeležijo prihodnje seje, ki se bo vršila v nedeljo 17. oktobra in se bo pričela ob pol desetih (9.30) dopoldne. Mislim, da ni treba poudarjati, da bomo imeli na omenjeni seji za rešiti eno zelo važno zadevo. Vendar naj na kratko omenim, da se gre za zgraditev Slovenske dvorane v Meadow Landsu. Da jo potrebujemo, o tem ni dvoma. Za to zadevo se morajo zavzeti društva. Drugi dve slovenski društvi v Meadow Landsu sta že izvolili potrebne odbornike v to svrho, in sicer vsako društvo po pet. Naše društvo mora storiti isto, to je izvoliti pet članov v pripravljalni odbor za zgraditev Slovenske dvorane. Da nismo tega storili že na zadnji seji, je bil vzrok v tem, ker je bilo na seji navzočih premalo članov. Zato je važno, da se prihodnje seje 17. oktobra udeležijo po možnosti vsi člani, katerih ne zadržuje kakšen poseben vzrok. Priporočljivo bi bilo, da pridejo na sejo tudi članice. Saj jih imamo kak ducat pri našem društvu, toda meni ni znano, da bi se bila že kdaj kakšna članica udeležila seje našega društva. Torej, sosestre, pridite na prihodnjo sejo; tudi vaših nasvetov in priporočil potrebujemo!

Društvo št. 75 ABZ je že pred časom sklenilo, da priredi plesno veselico v soboto 6. novembra. Za ples bo igral orkester Les Faulks. Načrti za to plesno veselico so bili napravljeni še prej kot se je začelo govoriti o gradnji Slovenske dvorane, zato je dobiček prireditve namenjen društveni blagajni. Bodoče prireditve bodo pa aranžirane v korist fonda za zgradnjo Slovenske dvorane. Člani in prijatelji od blizu in daleč so že danes vabljeni na poset naše plesne veselice v soboto 6. novembra. Člani in članice našega društva pa naj bodo tem potom še enkrat vljudno vabljeni, da se gotovo udeležijo važne seje v nedeljo 17. oktobra. Pozdrav in na svidenje! — Za društvo št. 75 ABZ:

Joseph Murn, tajnik.

Red Lodge, Mont.—Članstvo društva Sv. Štefana, št. 58 ABZ, tem potom obveščam, da se bodo, počenši s tem mesecem, naše redne seje spet vršile vsako TRETJO NEDELJO v mesecu. Vršile se bodo v navadni dvorani in pričenjale se bodo ob 2. uri popoldne.

Tekom poletja smo obdrževali seje ob ponedeljkih zvečer. Dali smo priliko tistim, ki so to priporočali, češ, da se bo članstvo bolj številno udeleževalo sej. Toda pokazalo se je isto kot prej. Seje niso bilo tako številno posečane kot smo pričakovali. Upajmo, da bo poset boljši v jeseni in pozimi. Prihodnja seja bo v nedeljo 17. oktobra. Pridite vsi, ki morete. In vpišite kakega novega člana v odrasli ali mladinski oddelek, da nadomestimo izgube, ki smo jih utrpeli tekom leta. Priporočljivo bi bilo tudi, da se izkažemo aktivne v jubilejni kampanji, ki bo zaključena prihodnji mesec. Bratski pozdrav! — Za društvo št. 58 ABZ:

Kaj. Erznoznik, tajnik.

Chicago, Ill. — Izdanje Novakovega besednjaka odloženo. — Ker se v teh razburkanih časih tisku in papirju cena neprestano viša in se s tem seveda večajo tudi tiskovni stroški, smo sklenili, da se bo izdanje Novakovega besednjaka odložilo vse dotlej, dokler se svet ne pomiri in ne pride zopet v normalni tir, a denar pa, ki so ga nam naša društva, klubi, krožki in posamezniki poslali za to prepotrebno knjigo vnaprej, vrne v polnih zneskih. Ta denar se je začel vračati dne 8. oktobra.

Vsi tisti, ki imajo morda sedaj nove naslove, se prosijo, naj mi to nemudoma naznanijo ter pošljejo obenem tudi prejšnje, da se tako preprečijo vse morebitne sitnosti pri pošiljanju.

Mrs. Agnes Novak,
2349 Cleveland Ave.,
Chicago 14, Ill.

Chisholm, Minn. — Na zabavi, katero je bilo priredilo društvo Sloga, št. 230 ABZ, je bila prav lepa udeležba. Zato si štejem v prijetno dolžnost, da se najlepše zahvalim vsem posetnikom in vsem, ki so na en ali drugi način pripomogli, da je prireditev tako dobro uspela. Posebej se želim zahvaliti naši predsednici Katie Petrovčič za tako lep dar. Dalje naj bo izražena prav lepa hvala našim članicam, ki so prispevale darila in se trudile s prodajo, namreč Mary Marsich, Louise Vessel, Mary Susnik, Katie Ambrozich, Frances Okoren, Theresa Gerzin, Anna Pluth, Agnes Debelak, Katie Popovich in Katie Petrovčič. Hvala za darila tudi sledečim članicam: Jennie Zobec, Mary Stark in Theresa Mehle. Hvala za pridno delo v kuhinji članicama Oberstar in Mary James. Hvala za pomoč mladinskima članoma Jimmy Debelak in Dorothy Marsich. Lepa hvala Mrs. Marcus Kelly (Frances Kosmerl), ki je imela naša darila razstavljena v njenem izložbenem oknu in nam s tem pomagala do boljšega uspeha. Hvala vsem prodajalkam in vsem posetnikom in posetnicam, sploh vsem, ki so na en ali drugi način pripomogli k dobrem uspehu prireditve. — Za društvo Sloga, št. 230 ABZ:

Mary Zurga, tajnica.

Pueblo, Colo. — Podružnice SANS v Pueblu so imele sejo dne 28. septembra in na isti je bilo sklenjeno prirediti veselico na večer 17. oktobra. Veselica se bo vršila v Jožefovi dvorani, in vse slovensko občinstvo v tem mestu in okolici je prijazno vabljeno na poset iste. Nadalje je bilo sklenjeno, da priredimo dne 12. decembra "Slovenski dan." Prireditev se bo vršila v Narodnem domu na Bessemerju. Na programu godo govorniki, petje in mogoče tudi igra. Naše agilne rojakinje se bodo pa potrudile z razprodajo listkov. Mrs. Kogovšek nam je dobila več lepih daril, zakar ji najlepša hvala. Dohodki veselice bodo razdeljeni med SANS in JPO,SS. Pozdrav in na svidenje! — Za odbor:

Anton Kochevar, tajnik.

Detroit, Mich. — Čistimo naše pojme. — Združeni narodi so na potu do zmage. Medsebojna pomoč ameriških Slovanov v teh kritičnih momentih nam je nujno potrebna. Naš glas in glas naših hrabrih bratov in sester v Evropi bi se moral slišati povsod, na bojnem polju in pri sklepanju miru. Če bomo vsi trezno misleči nastopali enotno in zahtevali naše pravice, se bo to zgodilo. Če bomo pa vlekli kolo zgodovine eni naprej, drugi nazaj, se nas zna zopet potisniti pod tujčevo peto, češ, saj Slovani niso sposobni samoodločevanja, ker se tepejo in lasajo med seboj, kot nezreli pobalini radi različnosti vere.

Slovani pomagamo graditi topove, tanke, ladje in zrakoplove. Vsi kupujemo, kolikor moremo, vojne bonde. Naši sinovi se bojujejo v vrstah oboroženih sil strica Sama. Mnogo jih je bilo že odlikovanih radi junaštva. Marsikateri je že žrtvoval življenje. Tudi za pravičen in trajni mir moramo delovati, da se ne ponovi nikdar te strašne svetovne tragedije in ne postanejo naši vnuki žrtve še grozovitejše vojne kot je sedanja.

Mesečnik "Michigan Slav," naše skupno vseslovansko glasilo, ki nas druži in zastopa skupne slovanske interese, je tudi vreden naše podpore. Vsak zaveden Slovan bi moral biti naročnik in prispevati v tiskovni sklad, prvega vseslovanskega glasila v angleščini. Celoletna naročnina za "Michigan Slav" je samo $1.00 (en dolar). Vsi michiganski Slovenci, bi se morali pri vsaki priredbi spomniti na "Michigan Slav" in ga moralno in gmotno podpreti.

Ni več dvoma, kdo se bori proti skupnemu sovražniku, kdo doprinaša največje žrtve za svobodo in resnično demokracijo v stari domovini. Vsa novinska, radijska in uradno potrjena poročila dokazujejo, da je to narodna osvobodilna armada pod vodstvom Tita, v kateri sodelujejo vse stranke in vsi stanovi, tudi katoliški, pravoslavni in muslimanski (turški) duhovniki, kateri se gotovo ne bore in umirajo za komunizem. Kdor bo še nadalje trobil v Hitlerjev in dr. Goebelsev rog, da so slovenski oz. jugoslovanski borci za svobodo banditi in brezverski komunisti, je zločinec in grobokop svojega naroda, ali pa plačan agent, ki ima namen ovirati nesebično in požrtvovalno delovanje glavnih činiteljev Slovenskega ameriškega narodnega sveta, ki mu je edin namen in naloga, ujediniti in rešiti Slovence sužnosti in narodne smrti.

Tretje vojno posojilo.

Vsi, ki ste kupili izredni vojni bond v septembru, prosim javite številko tajnici podružnice štev. 1 SANSa (naslov: Lia Menton, 1205 Palister, Detroit 2, Mich. telefon Ma-dison 2864), da se pošlje poročilo o kupljenih bondih na glavni urad, da se izkažemo, koliko je detroitska slovenska naselbina sodelovala v kampanji za tretje vojno posojilo in koliko smo doprinesli k obljubi, ki jo je dal Združeni odbor ameriških Jugoslovanov ameriški vladi, da bodo Amerikanci jugoslovanskega porekla v tej kampanji kupili za 25 milijonov vojnih bondov.

Louis Adamič-a nova knjiga
"My Native Land"

Kdor se želi poslužiti ugodnosti pri naročitvi zgodaj omenjene knjige potem tajnice podružnice štev. 1 SANS naj to takoj stori in sporoči na zgoraj omenejni naslov.

Za naše vojake.

Družabni večer v prid naših vojakov bo priredil ženski odsek S.N.D. v soboto 16. oktobra ob 8. zvečer v Slovenskem narodnem domu na 17153 John R.

Pridite vsi, ki se zavedate velikih žrtev, ki jih doprinaša naša mladina na bojnem polju.

Nameravale smo poslati božično darilo vsem sinovom naših članic, ki so preko morja. Ker je bivališče naših vojakov tako nestalno, smo sklenile, da jih pogostimo, ko se vrnejo, in jim poklonimo mal dar, v znak, da smo jih vedno v mislih z ljubeznijo spremljale na vseh težavnih in nevarnih potih, s srčno željo, da se vsi povrnejo zdravi in veseli, kot junaki zmagovalci.

Lia Menton

Chicago, Ill. — Članom in članicam društva Illini Stars, št. 170 ABZ, naznanjam, da se bom preselila dne 16. oktobra. Moj novi naslov bo: 1846 W. Cullerton St. (blizu Wolcott St.)

Naša prihodnja seja se bo vršila v sredo 20. oktobra, in sicer se bo vršila v prostorih sestre Mary Golenko, 2246 Blue Island Ave. Prosim vse člane in članice, da se gotovo udeležijo te seje, ki bo zelo važna.

Kakor je bilo v Novi Dobi že poročano, bo naše društvo priredilo domačo zabavo v soboto 13. novembra v prostorih sestre Golenko. Prireditev bo v korist društvene blagajne, zato so vabljeni vsi člani in članice, da se iste udeležijo. Vabljeni so tudi člani in članice drugih bratskih društev, da se naše zabave udeležijo. Vstopnina bo prosta. Za okrepčilo bo serviran pristni guljaž, in sicer brezplačno. To je gotovo vabljivo, posebno dandanes, ko gre vse na pointe. Naše društvo pa hoče svoje goste postreči prav po domače in brez pointov. Več se pogovorimo na prihodnji seji. Pridite vsi in vse.

Moj novi naslov naj izvolijo upoštevati vsi člani, posebno pa tisti, ki pošiljajo svoje asesmente po pošti. Naslov je: 1846 W. Cullerton St. v pritličju (First floor). Pozdrav vsem! — Za društvo št. 170 ABZ:

Agnes Jurečič, tajnica.

Lorain, O. — Na zadnji seji društva Sv. Alojzija, št. 6 ABZ, je bilo sklenjeno pozvati člane, da se v bodoče polnoštevilno udeležujejo društvenih sej. Prihodnje leto se bo vršila konvencija, zato moramo na bodočih sejah razpravljati o izboljšanju pravil. Zdaj je čas, da člani izrazijo svoje mišljenje, da bodo kandidati za delegate vedeli, kako zastopati članstvo na konvenciji. Ako je samo peščica članov na seji, take razprave nimajo pomena. Torej, bratje in sestre, prihajajte v bodoče polnoštevilno na seje. Bratski pozdrav! — Za društvo št. 6 ABZ:

Ludwig Vidrick, tajnik.

Chicago, Ill. — Kegljaška liga društva Liberty Bell, št. 70 ABZ, je pričela svojo sezono 1943-1944 v petek 24. septembra na kegljišču Southwest, to je na Blue Island Ave. in 18. cesta. Prvo kroglo je zatočil brat Anton Krapenc, predsednik lige, ki je obenem četrti gl. podpredsednik ABZ. Gotovo bi bil "štrajk," toda, ker smo ga vsi gledali, je najbrž postal nervozen in je bil za dva prekratek. Več sreče prihodnjič.

Ker je tudi nam vojaška služba pobrala veliko mladih članov, drugi pa čakajo na poziv, letos ni bilo mogoče začeti drugače kot s štirimi skupinami po štiri. Poleg teh 16 sta priglašena še dva, ki bi želela kegljati, zato potrebujemo še dva. Kdor se želi nam pridružiti, naj se takoj prijavi. Snidemo se vsaki petek točno ob 7.15 zvečer na prej omenjenem kegljišču. Pridite torej, bodisi kot kegljači ali pa kot opazovalci. Bratski pozdrav!

John Gottlieb, tajnik lige.

Johnstown, Pa. — Dne 10. septembra je preminila v tukajšnjem Memorial Hospitalu Josephina Gačnik, stara 69 let. Pokojnica je bila doma od Sv. Križa na Dolenjskem in je prišla v Ameriko leta 1902. Zapušča žalujočega soproga Franka Gačnika ter štiri sinove in dve hčeri. Vsi jo bodo težko pogrešali, ker je bila dobra soproga in dobra mati. Naj ji bo ohranjen blag spomin, žalujočim ostalim pa naj bo izraženo iskreno sožalje.

Drugo žalostno novico je pred dnevi dobil tukajšnji dobro znani društveni delavec John Langerholz, namreč je bil uradno obveščen, da je nekje na južnem Pacifiku padel njegov sin Philip, štabni saržent pri marinih. Poročilo ne pove datuma njegove smrti, toda pasti je moral enkrat v drugi polovici septembra, kajti njegovo zadnje pismo staršem je bilo datirano 16. septembra. Philip Langerholz, ki je služil Strica Sama 18 mesecev, je bil 20 let star in je bil mehanik za letala. Poleg staršev zapušča dva brata, enega pri vojakih, drugega doma ,in tri omožene sestre; ena teh, namreč Frances, je soproga Johna Raka, pomožnega upravitelja Prosvete v Chicagu. Langerholzevi družini naj bo izraženo sožalje.

Mary Glavach.

"SOON...THEY'RE COMING!"

Bodočnost na obzorju

Piše LOUIS ADAMIC, predsednik
Združenega odbora Južno-Slovanskih Amerikancev

Uradni naslov: The United Committee, 1010 Park Ave., New York 28, N. Y.

Balkanska ljudstva in komunizem

Začetkom septembra letos je izdala založba The Bobbs Merril Co., 468—4th Avenue, New York City, knjigo z naslovom "Escape from the Balkans," katero je spisal bolgarski novinar Mihael Padev.

Mr. Padev je dovršil svoje študije na ameriškem kolegiju in je bil svoj čas časnikarski poročevalec "London Timesa" v Sofiji. Iz Bolgarije je šel s svojo ženo v letu 1941 in sedaj živi v Londonu. Njegova žena je bivša princesa Priscilla Bibesco, hči enkratnega rumunskega poslanika v Zdr. državah.

S posebnim dovoljenjem založnikov je "Bulletin" Združenega odbora povzel iz knjige Mr. Padeva poglavje, ki je važno z vidika vprašanja, kaj se danes smatra za komunizem na Balkanu. Po mojem mnenju je to, kar o tem pove Mr. Padev tako informativno, da hočem v tekočem članku citirati nekatere njegove ugotovitve. To pa največ iz razloga, da se prične čistiti pojme in se na ta način prikaže stremljenja in želje balkanskih ljudstev v pravi luči.

Mr. Padev pravi v svoji knjigi, da si je z njo zagotovil mesto v seznamu Gestapa. Toda, kakor malo se ono briga za obtožitve od strani Gestapa, tako mu ni mar, kaj porečejo k njegovi knjigi razni balkanski politični krožki v Angliji ali Ameriki. V tem smislu je značilno, ko piše:

"Ko sem se odločil, da napišem to knjigo, sem se zavedal... nasprotij ,ki jih bo povzročila. Uvideval sem napade, ki jih bom deležen, če bom poiskusil prikazati britski in ameriški javnosti resnično sliko Balkana . . . brez kamoflaže predsodkov in prosto vsakih pobožnih želj.

"Brezdvoma me bodo obtožili, da sem ali plačan agent Tretje internacionale ali pa demokratsko maskiran zagovornik sovražnih balkanskih narodov. Zakaj v Ameriki in Angliji obstojajo balkanski krožki, ki še vedno mislijo na meje, teritorije in strategične obrambne točke, krožki, ki še vedno gledajo, kako bi ena balkanska dežela trgala kose teritorijev svoji sosedi, ali kako bi se en balkanski narod upropastil s plačevanjem vojnih odškodnin in reparacij drugemu. Oprijemljejo se prošlosti, nočejo upoštevati sedanjosti in se boje pogledati v bodočnost.

"Za moj del se ne interesiram za dozdevna (hipotetična) prerekanja o tem, komu pripada ta ali oni kos balkanskega teritorija . . . Vse to ozemlje pripada balkanskim ljudstvom, kot celoti. Problemi teh ljudstev so socialni, ne narodni. Vlade teh ljudstev so tiste, ki v svoji nezmožnosti reševanja širokih socialnih problemov, skušajo utrjevati svojo popularnost z umetnim podžiganjem nacijonalizma.

"Prepričan sem bil, ko sem prvič mislil na pisanje te knjige . . . da moj opis balkanskih problemov ne bo prijal nacijonalnim srbskim krogom, kakor tudi ne nacijonalističnim grškim krogom, da pri tem niti ne omenjam nacijonalistov v Sofiji in Bukareštu. Vem, da se ne bodo obotavljali, da me prikažejo, kot njih sovražnika in jaz niti ne pričakujem kaj drugega, kajti ta knjiga je njih sovražnik.

"Vsi balkanski nacijonalisti so delovali proti ideji udruženja balkanskih ljudstev in proti interesom ljudstev, katere pravijo, da predstavljajo. Toda jaz mislim in upam, da spadajo v prošlost. Zelo neverjetno je, da bi še kedaj igrali kako važno vlogo na Balkanu v bodočnosti —razen, če jih spet postavijo na vlado tuje sile."

Mr. Padev vidi poleg dozdaj omenjenih nasprotnikov svoje knjige še tretjo kategorijo kritikov, ki bodo brezdvoma udarili po njej—to so elementi, ki vpijejo proti rdeči nevarnosti na Balkanu. Avtor knjige pravi, da se zaveda, da bodo ti elementi, nele balkanski, ampak tudi britiški in ameriški, gotovo razglasili njegovo knjigo za "boljševiško" literaturo. Trobili bodo, da hoče pisatelj zanesti po naročilu komunistov rdečo propagando v angleško govoreči svet. Padev pravi, da bodo v napačnem, ker:

"ne razumejo kaj se lahko razumeva pod besedo "komunist" na Balkanu. To je beseda, ki je bila v vseh ozirih tako potvorjena potom predsodkov, da skoro nima več pomena, kot taka.

"Vseskoz od zadnje svetovne vojne so vse balkanske vlade izrabljale označbo "komunist" v svoj prilog. Sedaj delajo to v še večji meri. Nemški agent Nedić, ki je vzpostavil kvizlinsko vlado v Beogradu, označuje kot komuniste vse Srbe, ki so nasprotni njegovemu režimu sodelovanja z okupatorji. Ante Pavelić, načelnik lutkarske hrvaške države, enako naziva komuniste vse njegovemu režimu nasprotne Hrvate. Antonescu v Rumuniji odreja smrtne obsodbe proti onim, ki si drznejo kritizirati njegovo politiko—spet komunisti. Pod isto pretvezo je Boris v Bolgariji pobil tisoče Bolgarov, Macedoncev in Grkov, tako v starih mejah, kot na ozemljih, ki jih je "odrešil." Izdajalski grški ministrski predsednik Tsorachoglu proglaša, kot komuniste gerilske skupine ki se bore proti sovražniku..."

Znano je, da sedanji borilelji proti okupatorjem niso pričeli z borbo šele zdaj, ko je udrl Nemec v njihove dežele. Isti ljudje so se borili že prej proti diktatorstvu v svojih deželah. In ta borba je bila važnejša nego vse medsebojno balkansko pričkanje, katero je povzročalo glavobol zapadnoevropskim diplomatom. Zunanji svet pa ni vedel o vrenju in notranji borbi v balkanskih državah, ker se je vsak odpor ljudstva prikazoval v luči komunistične vstaje. Iz tega razloga je zapadni svet gledal ravnodušno in brez zgražanja na udušenje takih "komunističnih vstaj."

V svrho boljšega razumevanja Mr. Padev tudi izrecno poudarja dejstvo, da na Balkanu ni bilo tekom zadnjih deset let nobenih volitev in pri tem pravi:

"Jaz nisem nobenkrat pripadal h kaki komunistični organizaciji, toda nič ne dvomim, da bi, ako bi bil balkanski delavec —Bolgar, Srb, Rumun ali Grk— postal komunist. V drugih besedah povedano, kot delavec bi hotel videti pravice mojih sodelavcev in stanovskih tovarišev ščitene in delavce same organizirane v profesijonalnih in strokovnih zvezah. To pa seveda še ne pomeni, da bi bil radi tega kaj večji komunist, kot je n. pr. angleški Ernest Bevin ali pa ameriški William Green.

"Komunistični pojav na Balkanu izvira, po mojem mnenju, iz nečesa, kar jaz označujem, kot ločenje države od ljudstva. Državne administracije v raznih balkanskih državah so prišle do stopnje, da so se smatrale za vsemogočno oblast, ki je vodila politiko na svojo pest in bila odgovorna le sama sebi. Ljudske organizacije, stranke in delavske strokovne unije so bile druga za drugo proglašene, kot protidržavni elementi in zatrte. Ko je izbruhnila vojna, so bile ukinjene vse politične stranke v Grčiji, Bulgariji in Rumunski. V Jugoslaviji so obstajale le delno. Boris v Bulgariji, Karol v Rumuniji, Paul in Stojadinović v Jugoslaviji in Metaxas v Grčiji so bili vsi fašisti in diktatorji prvega reda.

Ko se je v Grčiji ljudstvo odzvalo pozivu vlade, da se postavi v bran vpadniku, je to storilo bolj iz kljubovanja, kot radi klica vlade samega. V sovražnemu vpadniku so obenem bili silo tiranije, s katero so jih seznanili njih lastni državniki in katero so v manjši obliki že okusili v svoji lastni deželi.

Mr. Padev v svoji knjigi utemeljuje s pomočjo faktičnega stanja v balkanskih deželah, da je čisto logično in razumljivo, zakaj vodijo sedanjo borbo proti okupatorju ravno iste sile in voditelji, ki so pred vpadom osiščnikov vodili borbo proti domačim zatiralcem. On pravi, da glavno vprašanje na Balkanu ali glede Balkana danes ni, če naj pripade ruski ali kaki drugi sferi, pač pa je z vidika preprečenja balkanske civilne vojne, ki je lahko predhodnica evropske civilne vojne, nujno važno, da se gleda na balkanske probleme v pravi luči, ter se razumeva takozvana komunistična gibanja za to kar v resnici predstavljajo.

Potek kampanje

Društva s 45 točkami:

Št. 21, Denver, Colo.
Št. 114, Ely, Minn.
Št. 2, Ely, Minn.
Št. 225, Milwaukee, Wis.
Št. 190, Butte, Mont.
Št. 37, Cleveland, Ohio
Št. 70, Chicago, Ill.

Deset točk ali več imajo:

MINNESOTA

Št. 1, Ely, 21.
Št. 2, Ely, 21.
Št. 200, Ely, 19.
Št. 120, Ely, 16.
Št. 114, Ely, 14.
Št. 85, Aurora, 13.
Št. 230, Chisholm, 13.
Št. 30, Chisholm, 12.

OHIO

Št. 132, Euclid, 35.
Št. 229, Struthers, 19.
Št. 44, Barberton, 16.
Št. 137, Cleveland, 13½.
Št. 71, Cleveland, 12½.
Št. 173, Cleveland, 12.

PENNSYLVANIA

Št. 55, Uniontown, 24½.
Št. 40, Claridge, 14.
Št. 57, Export, 13½.
Št. 36, Conemaugh, 13.
Št. 221, Center, 11½.
Št. 29, Imperial, 10½.

COLORADO

Št. 101, Walsenburg, 19½.
Št. 84, Trinidad, 16½.
Št. 21, Denver, 14½.
Št. 140, Morley, 13.
Št. 78, Salida, 10.

ILLINOIS

Št. 66, Joliet, 41½.
Št. 170, Chicago, 19½.
Št. 124, La Salle, 18½.
Št. 94, Waukegan, 13½.

MONTANA

Št. 43, E. Helena, 29½.
Št. 88, Roundup, 18.

WYOMING

Št. 28, Kemmerer, 37.

WISCONSIN

Št. 225, Milwaukee, 10.

INDIANA

Št. 45, Indianapolis, 11.

*

Kampanja ob 45-letnici Ameriške bratske zveze se bo kmalu zaključila. Prečitajte še enkrat to poročilo. Koliko je storilo vaše društvo v tej kampanji? Čigava je krivda, da društvo niti ni med onimi, ki so dosegla nad deset točk. Čigava je zasluga, da je društvo že med zmagovalci. Sami odgovorite na ta vprašanja.

Do 11. novembra lahko še nekaj storite. Prosim, poskušajte z vašo dobro voljo in delom, da storite svojo dolžnost.

Janko N. Rogelj,
gl. predsednik ABZ.

Na pomoč domovini!

V mesecu oktobru bosta dva važna dneva v Clevelandu. V nedeljo 17. oktobra ima lokalni odbor št. 2 JPO,SS veliko prireditev v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.; v nedeljo 24. oktobra ima lokalni odbor št. 35 JPO,SS dobro oglaševano prireditev v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. To sta dva dneva, katerih ne bi smel zamuditi sleherni Slovenec ali Slovenka v Clevelandu in okolici.

Ali vas je potreba opominjati in prositi, da se boste ogreli za to pomožno akcijo. Mene ni nikdo prosil, nikdo opominjal, mene je pripeljalo na delo za to akcijo moje sočutje, zavest in usmiljenje do rodnih bratov in sester. Pridite sami, pokažite vaše obraze, vaše usmiljenje in vaše potrebne dolarje. Vsak izgovor je brez vsake podlage; ime Janez Nedam in Mica Skopuh mora izginiti iz slovenske naselbine.

Domovina gori, domovina krvavi, domovina umira in čaka naše pomoči. Izmučeni borci in hrabri junaki samopostavljene slovenske narodne vojske bijejo smrtni boj za obstanek domovine, ki je zasužnjena in obkrožena od zverskih nacijev, ki mučijo, ubijajo, obešajo in streljajo naše najboljše ljudi. Na tisoče Slovencev je že izginilo, na tisoče se jih danes bori, da jih občuduje ves svet. Ta mali slovenski narod ne igra vloge bojazljivca, ta mali narod ne čaka zaveznikov, da bi jih osvobodili, ampak so vsi prijeli za orožje in sami preganjajo okupatorja preko slovenskih mej. Mi ameriški Slovenci, ki smo živa veja tega malega naroda, ga v tej usodapolni uri ne bomo zapustili, da bi obležal na tleh ter izkrvavel zaradi naše zanikernosti in indiferentnosti.

In zakaj se brani in vojskuje naš mali slovenski narod v domovini? Zakaj? Narod ima neumrljivo vero v življenje, v delo in bodočnost. Pisatelj Vladimir Levstik je v letu 1940 zapisal te besede:

"Če bi se zgodilo, da bi nam usoda vendarle poslala skrajno preiskušnjo — tedaj, bratje, bo stvar tako preprosta, kakor so preproste vse velike in slavne stvari: s pogumom svojih davnih prednikov bomo odvrgli, kar nas priklepa na ta minljivi svet in zahvalili Boga, da smemo s svojo krvjo odkupiti svobodo in življenje rodov, ki pridejo za nami . . ."

V teh besedah je danes vera, evangelij in pogum neumornih borcev v naši rodni zemlji, kajti ponosni so, da živijo v veliki dobi in da lahko živijo, delajo in trpijo za velike stvari.

Da, močan je slovenski rod. Tega se tudi zavedajo narodni slovenski borci onkraj morja. Pisatelj Ivan Cankar je rekel svojemu narodu:

"Tisoč let krvaviš, izkrvavel nisi! Narod mehkužneš bi dušo izdihnil in še sveče bi mu ne žgali, še bilj bi mu ne peli! Ti pa, tisočkrat ranjen, v trpljenju utrujen, komaj zmaješ pod sovražno pestjo in praviš: Ta burka je stara že tisoč let!"

S temi besedami se danes narod tolaži, da bo tudi enkrat nekje konec trpljenja, kajti le iz trpljenja drži cesta v svetlejšo bodočnost. V krvavečih zarjah slovanstva se oblikujejo proroške besede goriškega slavca, pesnika Gregorčiča:

Kdo je on, ki vstaja čez veke na dan,
kdo on je, junak velikanski?
Poglejte v obraz mu, obraz vam je znan:
to narod je, narod
SLOVANSKI!

Rojaki, Slovenci v Ameriki, ali se zavedamo časa, v katerem živimo—za nas in naše dediče v domovini. V Sloveniji se dobro zavedajo, zato se tako junaško bijejo, tam ni strahopetcev, bojazljivcev in omahljivcev, tam je močna in neugnana volja naroda, da si sam pomaga do svoje lastne svobode ter odpre pota za svobodo vsega sveta. To dela naš junaški slovenski narod, da ga občudujejo vsi demokratični narodi po širnem svetu.

Ponosni bodimo, da smo del tega naroda, ki stoji na strani pravice in resnice, kajti le borba, boj pravice, je pot v življenje.

V nedeljo 17. oktobra v Clevelandu in v nedeljo 24. oktobra v Collinwoodu bo slovenska narodna zavest v teh naselbinah pokazala prave in čiste obraze ter se izrekla s hvaležnostjo za naše svetovno znane slovenske borce, ki čakajo na našo pomoč, ko mine vojska.

Ali boš na prireditvi? Ali pripelješ s seboj prijatelja? Ali boš opozoril vsakega, ki ti je prijatelj ali znanec? Ali si pripravljen poseči v žep ter odmeriti tvoj narodni davek, kot ti veleva tvoj stan in tvoja dolžnost?

Menda ja, če si še Slovenec!

Janko N. Rogelj.

Blagajna pomožne akcije

V mesecu septembru je blagajna Jugoslovanskega pomožnega odbora, slovenska sekcija, napredovala za $2,731.67. Prispevali so sledeči:

Mrs. Mary Omejc, Walley, Wash., $4.00; Mrs. Mary Škerjanc, Republic, Pa., $2.00; John Okoren, Harrietta, Mich., $5.00; Louis Ambrožič, tajnik lokalnega odbora št. 3, Chisholm, Minn., $206.60; A. Cedilnik, blagajnik lokalnega odbora št. 34, Detroit, Mich., $100.00; Anton Zornik, Herminie, Pa., $50.00; John Dolenc ,tajnik podružnice št. 9 SANSa, Willock, Pa., $5.68; Vincent Cainkar, predsednik SNPJ, $2,000.00; obresti na Skala National Bank $31.39; Waukegan and North Chicago Comm. Chest Inc., $270.00; John Vitez, tajnik lokalnega odbora št. 29, Barton, Ohio, $7.00; in Martin Jelenc, blagajnik lokalnega odbora št. 4, Sheboygan, Wis. $50.00.

Denarja je sedaj v blagajni $58,603.40.

Odkar obstoja ta odbor, znašajo vsi stroški le $59.50. Kupilo se je v zadnjem mesecu za $10,000.00 vojnih bondov. Sedaj imamo investiranega v vojnih bondih že $56,073.50.

Hvala lepa vsem, ki so darovali denarne prispevke v mesecu septembru. Prosim vse lokalne odbore, da naj vsak mesec odpošljejo nabrane denarne prispevke, da bomo večjo vsoto kazali v naši glavni blagajni.

Leo Jurjovec,
gl. blagajnik JPO,SS.

Kongres slovenskih oficirjev bivše jugoslovanske vojske

BERNE, 6. oktobra (ICN) — Dne 27. septembra se je vršil kongres slovenskih oficirjev bivše jugoslovanske vojske in organizacije "Dobrovoljcev prve svetovne vojne" na osvobojenemu ozemlju Slovenije.

Kongres sta sklicala general Jakob Avšič in profesor Josef Eras, predsednik "Dobrovoljcev prve svetovne vojne." Kongres so pozdravili: svečenik Vlado Zecevic v imenu glavnega odbora antifašističnega ljudskega osvobodilnega odbora Jugoslavije; Boris Kidrič, tajnik upravnega odbora Osvobodilne fronte v Sloveniji, v imenu Osvobodilne fronte, in Boris Kriger, politični komisar, v imenu glavnega urada Ljudske osvobodilne vojske in partizanskih skupin v Sloveniji.

Kongres je sprejel apel na slovensko ljudstvo in sledečo resolucijo:

"Kongres izjavlja vsemu svetu, da samo Ljudska osvobodilna vojska v Jugoslaviji pod vodstvom vrhovnega komandanta Tita je narodna vojska v Jugoslaviji. Kongres obsoja pred vsem svetom izdajalsko delovanje Draže Mihajlovića in vseh, ki ga vestno podpirajo, in poziva vse oficirje in podoficirje bivše jugoslovanske vojske, ki še niso pristopili v vrste Ljudskega osvobodilnega odbora, da čimprej stopijo pod slavno zastavo Ljudskega osvobodilnega odbora v Jugoslaviji, ki se bojuje proti smrtnemu sovražniku, našega naroda, nemškemu okupatorju, za svobodno, močno in demokratično Jugoslavijo. Smrt fašizmu! Svobodo narodu!

Odbor kongresa je sestavljen sledeče:

General Jakob Avšič, pomožni vrhovni komandant Ljudske osvobodilne vojske in partizanskih skupin v Sloveniji in član slovenskega eksekutivnega odbora; profesor Josef Eras od Osvobodilne fronte in predsednik "Dobrovoljcev prve svetovne vojne"; general artilerije, Peter Kiler; Vladko Naglič, kapetan vojne ladje; od pešadije kapetan Zdravo Prebilič; podporočnik Raiko Tanasković in podporočnik Frank Taučer.

SPLOŠNI TEDENSKI PREGLED

(Nadaljevanje s 1. strani)

v Moskvi morala baviti tudi z zahtevami Jugoslavije in Grčije za revizijo mej napram Italiji. Jugoslavija zahteva, da ji Italija odstopi sledeče: Ves polotok Istro. Otoka Lošinj in Krk v severnem Jadranu. Pristanišče Reko. Del vzhodnega italijanskega ozemlja od Trsta do Gorice in Trbiža in okolico omenjenih mest. Mesto Zader v Dalmaciji.

NEMCI ROPAJO

Po nekem poročilu iz Londona nemški okupatorji sistematično ropajo in plenijo v Rimu. Umetnine in dragocene dokumente, ki jih naropajo v galerijah umetnin, muzejih in knjižnicah, nakladajo na vlake in jih pošiljajo v Nemčijo.

NEVTRALNA ŠPANIJA

Španski diktator Franco, ki je prišel do moči s pomočjo Hitlerja in Mussolinija, je pretekli teden naznanil, da se bo Španija držala strogo nevtralno. Še pred nekaj meseci se je Franco javno navduševal za Hitlerja in Mussolinija, dasi ni Španije privezal direktno k nacifašističnemu vozu. Po polomu fašistične Italije in po nemških porazih na vzhodni fronti, skuša Franco kazati prijaznejše lice Angliji in Ameriki. Poroča se tudi, da v Španiji prihajajo na dan razne, dosedaj podtalne stranke, ki so sovražne diktatorju Francu, in da te različne stranke sporazumno delujejo za strmoglavljenje diktatorja.

KAZEN ZA KRIVCE

Oficielni buletin ruskega poslaništva v Washingtonu ponovno poudarja, da morajo biti pravično kaznovani vsi nemški krštitelji mednarodnega prava, od Hitlerja do armadnih poveljnikov, nacijskih voditeljev, finančnih podpornikov in vseh, ki so osebno krivi grozodejstev napram civilnemu prebivalstvu in ruskim vojnim ujetnikom. Vse čaka stroga kazen.

VRTOVI ZMAGE

Zvezni poljedelski department poroča, da je bilo letos v Zedinjenih državah obdelanih nad 20 milijonov tako zvanih Victory gardens, ki so ra... mali skupno okrog 4 milijo... akrov površine. Pridelek teh v... tov se ceni na 125 funtov ... vsako civilno osebo v Zedinj... nih državah.

POLJSKA ZAMEJNA

Poljska zamejna vlada v Lo... donu še vedno vztraja pri s... jih zahtevah, da mora ob... bodoča Poljska neokrnjena ... da ji mora še nadalje pripada... pretežno rusko ozemlje, ki ji ... bilo prisojeno po zadnji vojn... Na vse načine skuša vplivati ... angleško in ameriško delegac... bodoče konferenca v Moskvi. ... Poljski prizna stare meje. P... ko poroča korespondent Ja... B. Reston iz Londona. Vpr... dejstev, da je bilo v bivši Po... ski do štiri milijone Russ... katerimi Poljaki niso nik... prijazno ravnali, in vpriče... stva, da more le ruska arm... osvoboditi Poljsko nemške o... pacije, se taka poročila ... slišijo. Rusi morejo z ... pravico zahtevati, da se ... deli bivše Poljske združij... Rusijo, kot zahtevajo Jugo... vani, da se slovenski in h... ski deli Italije združijo z J... slavijo. Pravične ruske zah... podpirajo tudi pravične j... slovanske zahteve.

O KRVNI PLAZMI

(Nadaljevanje s 1. strani)

Tipična v tem delovanju bila kampanja v Detroitskem kraju, kjer so narodnostne ... pe imele odrejene posebne ... ne za prispevanje krvi. Pod... no se je delalo tudi v dr... večjih mestih, kot je Cl... land in pa druga mesta ... zahodni obali. Narodne bra... organizacije so se prav tak... likodušno odzvale.

Središča Rdečega križa ... darovanje krvi delujejo v ... mestih. Vojska in mornarica ... prosili za 4,000,000 prispev... ljev v letu 1943, ker pred ... so še mnoge težke borbe. ... va plazme na bojišča se ... kor ne sme ustaviti. Vsi, ... dobrega zdravja in v st... od 21. do 60. leta in ki ... pridejo do središča za da... nje krvi, naj jo prispevajo. ... glejte, če vaš lokalni od... Rdečega križa sodeluje v ... ranju krvne plazme. Ako ... luje, se dogovorite za sest... Za darovanje krvi je potr... samo nekaj trenutkov, ni... boli, in ne pusti nobenih ... ljivih posledic.

INSURED
VLOG...
v tej posoji...
zavarovane do $5,000.00 po Fe... Savings & Loan Insurance Co... tion, Washington, D. C.
Sprejemamo osebne in društ... vloge
LIBERALNE OBRES...
St. Clair Savings & Loa...
6235 St. Clair Avenue

Victory vrtov...
Pomlad se bliža. Kdor ima v... še tako majhen, ga bo obdelal ... pravi čas. Vlada sama priporo... tory vrtove, s katerimi bo mo... družini pomagano tako z ozir... draginjo, kakor tudi z ozirom ... manjkanje te ali one zelenjave ... čivja.
Nekateri, zlasti oni, ki so p... starega kraja, se razumejo na ... vanje vrta, tukaj rojeni naši ... v tem niso prav posebno vešči. ... sikdo bi si rad obdelal vrt in ... sejal in posadil primerno ... manjka vrtnarskega znanja.
Takim tedaj priporočamo ... Ameriki poznanc in razširjen... gleškem jeziku pisano knjigo "... den Encyclopedia" ki velja sed...
To je najboljša vrtnarska ... angleškem jeziku, ima 1400 ... 750 slik.
Naročite jo lahko pri:
Slovenic Publishing ...
"Glas Naroda"
216 West 18th Stre...
New York, N. Y.

VESTI iz bojnega polja in o splošnih dogod... kih širom sveta, lahko dnevno čitate v
ENAKOPRAVNOSTI
Kadar vaše društvo potrebuje tiskovine, obrnite se na našo moderno urejeno tiskarno. Vsako delo točno in po zmerni ceni izvršeno.